STYCZEŃ-LUTY

Cena 60.— Cena 60.—

SZACHISTA POLSKI

JEDNODNIÓWKA

poświęcona

grze i kompozycji szachowej

WYDAWCA: KRAKOWSKI KLUB SZACHISTÓW
Dr E. Arłamowski, A. Bocheński, T. Bujak, St. Cieślikowski

Rok I Styczeń 1946 Nr.1

SZACHISTA POLSKI

pismo poswiecone grze i kompozycji szachowej.

OD REDAKCJI:

Po szescioletniej przerwie spowodowanej zbrodniczą dz-iałalnością okupanta hitlerowskiego życie szachowe w Polsce zaczyna budzić się.To przebudzenie jest jeszcze słabe i powolniejsze jak w innych dziedzinach naszego życia sportowego czy kulturalnego, ale trzeba mieć na uwadze, że straty jakie poniósł polski swiat szachowy w tej wojnie są niewątpliwie stosunkowo większe i cięższe niż w jakiejkolwiek innej dziedzinie.

Tym większe i odpowiedzialniejsze czeka nas zadanie uzupełnienia przerzedzonych kadr szachistów polskich,stworzenia narybku i wyszkolenia nowej generacji mistrzów szachowych,któraby godnie mogła reprezentować polską myśl szachową i wnieść ją na poziom osiągnięty w okresie przedwojennym w lat.1930--1939.

Podstawowym warunkiem gwarantującym spełnienie tego zadania jest należyte zorganizowanie polskiego życia szachowego,oparcie go na dobrze zorganizowanych związkach okręgowych i połączenie tych zwiazków w organiczną całość przez stworzenie najwyższej magistratury życia szachowego w Polsce:Polskiego Zwiazku Szachowego.Zręby organizacji szachowej w Polsce musimy budować na nowo,od podstaw.Kataklizm wojenny rozproszył naszych szachistów po całym terytorium państwa,część zginęła z ręki okupanta, część przebywa jeszcze poza granicami Polski.Chcemy skupić wszystkich ludzi dobrej woli,wszystkich którym rozwój gry szachowej leży na sercu w pracy nad przywróceniem szachom polskim,mającym tak wspaniałe tradycje,dawnej świetności.

W tych warunkach niezbędne jest wydawanie polskiego pisma szachowego.

Krakowski Klub Szachistów ujmuje te inicjatywę w swoje ręce,wydając Szachistę Polskiego.

Zdajemy sobie sprawę z trudnosci jakie czekają nas na tej drodze.Znamy los naszych wydawnictw szachowych.Niemniej nie zrażamy się tym,bowiem wiemy,że pismo postawione na odpowiednim poziomie,jak to wykazało doświadczenie ostatnich lat przedwojennychmoże zdobyć sobie krąg czytelników,a tym samym podstawę materialną,która jest niezbędnym warunkiem egzystencji pisma.

Będziemy sie starali postawić pismo na jaknajwyższym poziomie i ufni jesteśmy,że zdołamy w ten

Będziemy się starali postawić pismo na jak najwyższym poziomie i ufni jesteśmy,że zdołamy w ten sposób zyskać uznanie,sympatię i poparcie czytelników-szachistów.

Szachiści! Będziemy was informowali o wszystkich przejawach życia szachowego w kraju i zagranica.Chcemy być łącznikiem pomiędzy rozproszonymi po całej Polsce szachistami i stworzyć zgodną rodzinę szachową.W piśmie naszym oprócz gry praktycznej,która,rzecz jasna,musi być szerzej potraktowana,zapewnimy odpowiednie miejsce kompozycji szachowej mającej tyle sympatyków u nas,w której to dziedzinie problemiści polscy odnieśli wiele sukcesów na polu międzynarodowym oraz grach korespondencyjnych zyskując sobie coraz więcej ogólne uznanie w świecie szachowym,a wsród polskich szachistów liczy wielu zwolenników zwłaszczaw ostatnich czasach.

Pismu naszemu nadajemy nazwę "Szachista Polski" dla podkreślenia łączności z pismem szachowym wydawanym pod tą samą nazwą w Krakowie w latach 1912-1914 przez A.Żuk-Starczewskiego, prezesa Klubu Szachistów i niezmordowanego działacza na niwie szachowej.

Zapraszamy do współpracy wszystkich miłośników gry szachowej. Będziemy dążyli do zapewnienia szachom tego znaczenia, na jakie ta gra ze względu na swoje walory kulturalne, intelektualne i dydaktyczne w pełni zasługuje.

Szachy w Polsce muszą znaleźć opiekę i uznanie u najwyższych czynników państwowych.

Jeżeli to osiągniemy, będziemy uważali nasze zadanie za spełnione.

Ze względu na ogólne trudności wydawnicze, wydajemy narazie nasze pismo na powielaczu, z tym, że w miarę poprawy sytuacji wydawniczej i poparcia ze strony Czytelników, będziemy starali się wydać następne numery drukiem.

Dr. E. A.

Ostatnie dziesięciolecie (1935-1945)

S.Gawlikowski -Warszawa.

Warszawa,maj 1935, P.A.T.:zakończył się III turniej szachowy o mistrzostwo Polski.Zwyciężył zasłużenie arcymistrz Dr. S. Tartakower 12p. przed Frydmanem M. Najdorfem i H. Friedmannem po 11p. Dalej elita graczy polskich: Szpiro, A. Frydman, Makarczyk,Regedzinski, Appel, Kolski, młody,bardzo utalentowany Gerstenfeld i.t.d. Przygotowania do międzynarodowej Olimpiady Szachowej,mającej się odbyć w sierpniu w Warszawie -w pełnym toku..... Rok 1935 był szczytowym punktem rozwoju szachów w Polsce. Nie ze względu na wyczyny na olimpiadzie zajęliśmy,przy wybitnym zresztą pechu dopiero III miejsce, ale ze względu na propagande szachów.Olimpiada została zorganizowana znakomicie i to przyniosło rezultaty. Zaraz po olimpiadzie odbył się w Łodzi I w Polsce turniej międzynarodowy, który wygrał dr. S. Tartąkower. Na olimpiadzie tysiące szachistów i sympatyków podziwiało mistrzów o światowej sławie z Mistrzem świata Dr. A. Aljechinem na czele. Narybek garnął się do klubów, nasze najlepsze pismo „Szachista" powiększyło nakład i znacznie poprawiło poziom. Coraz cz-ęściej młodzi nasi gracze: Frydman i Najdorf brali udział w międzynarodowych turniejach. W roku 1935 Frydman wygrywa przed Stahlbergiem i Keresem turniej w Helsinkach. W roku 1936 przez 10 rund razem z Aljechinem prowadzi w wielkim, międzynarodowywym turnieju w Podiebradach i tylko z powodu słabej odpornosci psychicznej- przegrana m.in.z Miss Menchik i Thomasem w ostatnich rundach spada na dalsze, ale nagrodzone jeszcze miejsce. W międzyczasie Najdorf wraz z Steinerem wygrywa turniej w Budapeszcie. Dr. Tartąkower bierze udział w jednym z największymh turniejów wszystkich czasów w Nottingham, ale bez powodzenia, zajmuje bardzo dalekie miejsce t.zw.„dzika olimpiada" (reprezentacje po 8 graczy) w Monachium przynosi nam srebrne medale. I miejsce zajmują Węgry. Bezposrednio po olimpiadzie nasz reprezentant H.Friedmann (nie przegrał w Monachium zadnej partii)jedzie do Wiednia na turniej im. Trebitsha i przy silnej konkurencji (m.in. Spielmann) zdobywa I miejsce. Na zakończenie sezonu rozegrano w kraju 2 turnieje:mistrzostwo Warszawskiego Klubu Szachowego wygrywa Frydmann przed Makarczykiem, a turniej 8-u w Łodzi rowniez tenze Frydmann ale razem z Applem i Gerstenfeldem.

Nadchodzi rok 1937. Otwieramy sezon turniejem o mistrzostwo Warszawskiego Klubu Szachowego. Skład 5-u olimpijczyków- niewiele słabszy od niejednego turnieju międzynarodowego! I. Najdorf, II.Frydman, III. Płynek, IV. Kremer, V. [illegible] W parę tygodni później organizujemy w Juracie wielki (22 graczy) turniej o Mistrzostwo Polski, przy udziale mistrzów zagranicznych. Dr. Tartakower obronił swój tytuł

z 17p. i bez przegranej zajął I. miejsce. II był Stahlberg (Szwecja również bez przegranej) 16p. Na III miejscu ląduje Mistrz Warszawy M. Najdorf 15p. Bardzo piękne rezultaty mają również Appel, Szpiro i Gerstenfeld. Wlecie 1937 Najdorf wygrywa jeszcze turniej międzynarodowy w Rogaskiej Slatinie- i jedziemy na olimpjadę do Sztokholmu. Drużyna nasza w składzie: Dr. Tartakower (zupełnie bez formy) Najdorf(przemęczony) Frydman, Appel, I Regedziński prowadzi przez 15 rund i dopiero po katastrofalnej klęsce z U.S.A. 1/2:3 1/2 załamuje się i spada na III-IV miejsce, dzielone z Argentyną. Jest to obok olimpiady w 1933r w Folkestone,gdzie zajęliśmy III-V miejsce,najsłabszy (!) wynik naszej drużyny. Rok kończy jeszcze kilka imprez, ale jużo lokalnym znaczeniu.

Rok 1938 to właściwie jedna tylko, ale ważna i piękna impreza: z okazji XXXV rocznicy istnienia Ł. T. ?. C. Sz. organizuje w Łodzi wielki turniej międzynarodowy. Wygrywa go mistrz jugosławiański Vasja Pirc bez przegranej, dr.Tartakower przychodzi na drugim miejscu. Bardzo wysoko ląduje młoda gwiazda łódzka- Gerstenfeld, przed Frydmanem i Applem. Najdorf zdecydowanie zawodzi. Klęska którą poniósł dr. Tartakower w Noordwijk przechodzi w kraju bez echa. Okres ten charakteryzuje również rozwinięta przez Polski Związek Szachowy na szeroką skalę działalność propagandową na terenie kraju. Obok turniejów drużynowych w większych miastach i rozgrywek drużynowych o mistrzostwo Polski przeprowadzono turnieje eliminacyjne do indywidualnych mistrzostw Polski, które skupiły przedstawicieli poważniejszych ośrodków, a zwłaszcza generację młodszą: w 1935r w Łodzi- 1. H.Friedmann 2.A.Frydman, 3. Gerstenfeld, 4. Szpiro i Schaechter, w 1936 w Częstochowie- 1.Szpiro 11,5p. 2-3.Gerstenfeld i Schaechter 9,5p. 4-5.Arłamowski i Młynek 9p. oraz ostatni turniej eliminacyjny w Krakowie w którym kolejne miejsca zajęli:1.Schaechter 12p. 2.Tandetnik 11,5p. 3-4Gadaliński i Grynfeld 10,5p. 5-6Błaszczyk i Friedmann 9p. Dannemann 8p. i Woźniak 7p.

Rok 1939 to chyba najstraszniejszy rok w całej naszej historii, rok klęski. Już w zimie odczuwało się jakiś niepokój, a z wiosną sytuacja stawała się coraz bardziej naprężona. Można sobie wyobrazić w jakiej kondycji psychicznej grał Najdorf na turnieju w Margate, gdzie potrafił przegrać nietylko z Flohrem i Keresem ale i z Thomasem i Golombkiem.Jedynie w remisowej partii z Capablancą pokazał swój lwi pazur. Po wielkich trudnościach w zestawieniu drużyny(pachniało już wojną) w końcu lipca drużyna nasza w składzie: dr. Tartakower, Najdorf, Frydman, Regedziński i Sulik wyjechała na olimpiadę do Buenos -Aires i już stamtąd nie powróciła. Nadszedł 1września- olimpiada trwała do 18-ego. W ostatniej rundzie mieliśmy grać z ... Niemcami: Obie drużyny nie stawiły się, wszystkie partie uznano za remis i to po-

bawiło nas prawdopodobnie I miejsce. Wygrały Niemcy 1/2 punktu przed nami.

Rozpoczęło się 5 i pół lat okupacji, prześladowań i terroru. Grywaliśmy w ukryciu po kawiarniach, po mieszkaniach prywatnych. Z graczy warszawskich mistrzowie: Przepiórka, Łowcki, Kohn i Frydman aresztowani w Kawiarni Szachowej przy ul. Marszałkowskiej 76 - nie wyszli już żywi z lochów Gestapo. Zaginął słuch o Szpirze i Młynku, a od 1941 r (Zajęcie Lwowa przez Niemców)- również o H. Friedmannie. Gerstenfeld uniknął tego losu tylko dzięki temu, że akurat w tym czasie jako mistz sowiecki- zdobył ten tytuł w Kijowie w 1940 r natomiast w finale mistrzostw Z. S. R. R. zajął jedno z ostatnich miejsc, ale przed Lewenfischem i Kotowem- grał na turnieju eliminacyjnym w Baku. Dr. Tartakower znajduje się obecnie podobno w Algierze, mistrzowie Najdorf i Frydman pozostali w Argentynie, gdzie pierwszy odnosi wielkie triumfy(m. in. I miejsce w 1939 r w„turnieju poolimpijskim" razem z Keresem) i jest o becnie wielką gwiazdą. Czy wrócądo nas ?.............

Regedziński wrócił, podał się zaa Volksdeutscha i brał udział w turniejach niemieckich. Ostatni z reprezentacji Sulik wybrał inną drogę zgłosił się do wojska, walczył na froñnie francuskim i w Anglii. Obecny los jego nie jest z-nany. Od czasu zajęcia Lwowa przez Niemców nie wiemy nic o losie Appla wielokrotnego mistrza Łodzi, o Kremerze i o Kolskim. Z dawnej gwardii przedwojennej jest teraz w kraju tylko Makarczyk, który niestety mało się szachom udziela.

Wojna skończyła się . Stoimy przed wielkim dziełem odbudowy. I my szachiści nie pozostaniemy w tyle. Chociaż może żadna gałąź sportu czy sztuki nie jest tak zniszczona i pozbawipna ludzi, jak nasza - -odzyskamy dawną naszą pozycję. Schylimy głowę przed potęgami szachowymi Z. S. R. R. i U. S. A. ale zaraz po nich my musimy kroczyć, to jest nasze miejsce! Wrodzony nam talent i wspaniałe tradycje zastąpią może brak nauczycieli, lokali, sprzęt-u. Uczynimy z szachów grę dla mas, a rezultaty nie dadzą na siebie czekać!..

Życie szachowe w czasie okupacji.

I. Szachy w Warszawie podczas okupacji.

Katastrofa wrześniowa nie zdołała rozbić ani stłumić warszawskiego życia szachowego. Już w początkach października zaczęli się odnajdywać różni „ocaleni" mistrzowie: Przepiórka, Łowcki, dr. Kohn, Młynek, Gadaliński, Zahorski i inni. Oba główne lokale Szachistów Warszawy - Polski Związek Szachowy - Królewska23 i Warszawski Klub Szachowy przy Nowogrodzkiej zostały odrazu zarekwirowane ale zdołano jeszcze z Królewskiej

wynieść większość olimpijskich kompletów szachowych i trochę sprzę-tu, krzeseł, stołów, i starych szmelcowych zegarów. Nasze cudne, olimpijskie zegary szwajcarskie - niestety przepadły...... Ocalonym rzeczom udzielił przytułku p. Kwieciński, Marszałkowska 76, i tam na IVym piętrze w ciasnym, brudnym i odrapanym, ale ozdobionym pamiątkowymi zdjęciami pokoju, - została wkrótce otwarta „Kawiarnia Szachowa" ....Pierwszy krok był zrobiony!

Bardzo szybko zainteresował się kawiarnią okupant. W styczniu 1940 r przeprowadzono skuteczną łapankę i rewizję. Aresztowano wszystkich graczy wraz z właścicielem kawiarni na czele w liczbie 25 osób: mistrza Przepiórkę, Łowckiego, dr. Kohna, .Frydmana(z Łodzi) Abkina, Sonnenberga, Zachorskiego, Nowińskiego, Szulca, Damańskiego, Skaczkowskiego, Kwiecińskiego, Dziewulskiego, Ki-ersta, Polkowskiego, Gadalińskiego i innych. Aresztowanych przewieziono na Daniłłowiczowską i tam bez przesłuchania trzymano 4 dni. Szachiści nie marnowali czasu, odrazu kupiono kilka kompletów szachowych i..... rozegrano turniej o mistrzostwo celi! Wygrał go dr. Kohn- ale to było już jego ostatnie zwycięstwo. Po 4 dniach Polaków wypuszczono 7 żydów zatrzymano i wszelki słuch o nich zaginął. W numerze styczniowym 1941 r „Deutsche Schachzeitung" doniosło, że ze Szwecji komunikują iż mistrz D. Przepiórka zmarł w 1940r w wieku 60 lat. Bardzo dziwne, że tej wiadomości udzieliła redakcji „Deutsche Schachzeitung" Szwecja a nie Gestapo warszawskie. Do likwidacji Gheta w 1943 r wiedzieliśmy o Młynku, że grywa w kawiarni na Przejeździe, później i o nim słuch zaginął.

Aż do 1942 r grywaliśmy tylko partie „kawiarniane". O turniejach nikomu się nawet nie śniło, nie było zegarów chodzących i zresztą każdy miał aż za dużo najrozmaitszych kłopotów i trosk.
Czytaliśmy tylko w gazetach, że w Warszawie, Krakowie czy innym Lublinie odbywa się doraźny „Schachturniej in GG ". To były turnieje dla „Herrenvolku"

W r 1942 zjawił się w Warszawie Jagielski. Po wrześniu 1939 r znalazł się na Litwie i święcił tam wielkie triumfy turniejowe (chociaż do mistrzostw Z. S. R. R. nie dostał się i..pedagogicznie wykładał 2 razy w tygodniu teorię szachową za co pobierał 800 rb. miesięcznie (oby tak u nas)). W tym okresie dochodzą do skutku pierwsze poważniejsze mecze: Jagielski - Gawlikowski zakończony zwycięstwem Jag.: 6:4, rewanżowy mecz na wiosnę 1943 r z wynikiem 5,5:4,5 również na korzyść Jagielskiego. Mecz Pytlakowski - Grzegorek 7,5:2,5, oraz 2 mecze w 1943 r Gawlikowski - Zahorski, pierwszy wygrany przez Gawlikowskieko 6,5:4,5, drugi w indentycznym stosunku przez Zahorskiego.

W zimie 1943/44 dochodzi do skutku I konspiracyjny turniej uznany potem za turniej o mistrzostwo Warszawy dwurundowy z udziałem 14 szachistów. Pierwsze koło wygrał Pytlakowski, drugie Rabiński,

ostateczny wynik : Pytlakowski (jeden z najzdolniejszych przedstawicieli naszego młodego pokolenia) Jagielski, Gadaliński 17p. Gawlikowski 16p. Dalej idą Rabiński 15p. Blicharz 14p. i Zahorski 13p. (50%)

Turniej dał dużo ciekawych partii, które niestety prawie wszystkie spaliły się podczas powstania i szedł wyjątkowo składnie mimo ciężkich warunków lokalowych i zegarowych. Wkrótce potym urządzony turniej 8-iu: wygrał Gadaliński, Jagielski był ... przedostatni. Pytlakowski i Gawlikowski nie brali udziału.

W lecie 1944 r doszedł do skutku dzięki inicjatywie pp. Zahorskiego i in. pierwszy turniej konspiracyjny w udziale 16 zawodników. Za wyjątkiem Pytlakowskiego i Gadalińskiego wzięli udział prawie wszysey mający coś do powiedzenia". Wybuch powstania nie pozwolił na ukończenie turnieju. Prowadzili pod koniec; Jagielski, Gawlikowski, Potempski.

Patrząc teraz na te rzeczy z rocznego już oddalenia my, szachiści Warszawy możemy sobie z dumą powiedzieć: czasu nie zmarnowaliśmy, organizowaliśmy, szukaliśmy „narybku". A wszystko to w ukryciu, po kątach, ciągle „pod strachem Bożym", czy się jakaś rewizja nie przywlecze, bo przecież wszyscy mieli być w pracy! I ten okres dobrze prowadzonej walki , choć na tak skromnym odcinku życia kulturalnego jakim są szachy daje nam Warszawianom wielką satysfakcję.

S. Gawlikowski.

Partia Nr. 1.
Obrona francuska.

Z. Miller Cieślikowski

Warszawa, letni turniej konspiracyjny. lipiec 1944 r (40 ruchów na 2 godziny)

1.e4	e6
2.d4	d5
3.Sc3	Gb4
4.exd	exd
5.Gd3	Se7

lepiej Sc6..

6.Se2	c6?

celem uniknięcia po ewent. a3, Gd6 wymiany G przez Sb6. Właściwe 5...Sc6 (zapewnia czarnym 6...Gf5) lub 5...Gf5.

7.Sg3!	...

uniemożliwia Gf5 i zcieśnia jeszcze grę czarnych.

7....	Ge6
8.0-0	0-0?

Nimzowitsch stosował w tej obronie Sc6, Sge7 i i 0-0-0

9. Hh5! f5

zdaje się jedyne.

10. Gg5 Hd7
11. Wae1 Gf7
12. Hf3 Gg6
13. We2 H6

niezbędne było Sa6 mimo rozbicia pionów przez Gxa6 ale czarne chciały zmnijszyć nacisk białych figur. Według Millera na f4 następowało Sh5 z zyskiem piona.

14. Gxe7 Gxe7
15. Wfe1 Gd6

nie Gf6 z pow. Sxf5 i. t. t. (Gd8 broniło przed huraganowym atakiem białych ale pozycja czarnych wyglądałaby grotcskowo - uwaga S. Gawlikowskiego.)

16. We6 Gh7
17. Sxd5!! ...

wspaniałe posunięcie po 45 minutowym namyśle. Można było grać również poprostu 17.Sxf5 z zyskiem piona przy skomplikowanej grze.

17.... Gxg3

lub 16... cxd 17.Hxd5, Gxg3, 18.Wd6+, Hf7, 19.Hxf7+, Wxf7 (Kxf7? Gc4 mat) 20. Wd8+, Wf8, 21.Gc4+ i. t. d.

18. Se7+ Kh8

Kf7?, Gxf5! i wygr.

19. Hxg3 Hxd4

najlepsze: Sa6?, 20. Wxh6! gxh, 21.He5 mat lub 20.... Wf6, 21.Wxh7, Kxh7, 22.Hh3+, Wh6, 23.Gxf5+, Kh8 24.Hxh6+, gxh, 25.Gxd7 i wygr. Jeżeli 19... f5-f4, to 20.Sg6+, Kg8 (Gxg6, Hxg6!) 21.Gc4!! i wygr.

20. Sxf5! Gxf5

Hb2, Sxh6! i wygr. w kilku posunięciach.

21. Gxf5 Wxf5

inaczej nast. Hg6

22. Wxh6!! ...

pointa całej kombinacji

22.... Kg8

gxh??

23. We8+ Wf8

Kf7, Hg6 mat.

24. Wh8+ Kxh8

Kf7, Whxf8 mat.

25. Wxf8+ Kh7
26. Hh3+ Kg6

25.Wxf8+	Kh7
26.Hh3+	Kg6
27.Hf5+	Kh6
28.Wh8 mat.	

Za powyższą przepiękną 12 ruchową kombinację jak i precyzyjną grę w otwarciu miał obecny prezes K. K.Szachistów najpoważniejsze szanse na otrzymanie nagrody za najpiękniejszą partię turnieju niedokończonego z powodu wybuchu powstania.

(Uwagi S. Cieślikowskiego)

Partia Nr. 2.
Obrona Nimzo-indyjska.

S. Cieślikowski — Nowiński

Warszawa, letni turniej konspiracyjny lipiec 1944 r.

1.d4	Sf6
2.c4	e6
3.Sc3	Gb4
4.Hc2	c5
5.dxc	Ha5

wariant Landaua: zwykle grywa się tu Sc6, czasami Sa6 wraz z Sxc5.

6.Gd2	Sc6
7.Sf3	Hxc5
8.e3	Se5

wymusza wymianę gorszego Sc6 za lepszego Sf3, ale czarne otrzymują słabszą pozycję: Landau grywał tu d5.

9.Sxe5	Hxe5
10.Ge2	0-0

d5? Ha4+ i wygr. lub b6, Gf3, Wb8, a3 z wyraźną przewagą białych.

11.Gf3! ...

zajmuje główną przekątną, opanowuje pola centralne e4, d5 i uniemożliwia wyprowadzenie Gc8 będące zasadniczym zagadni[illegible]ych.

11.... Se8

próbuje przeciw akcji przez f5.

12.a3 Gxc3

spóźnione w rozwoju czarne nie chcą tracić dalszych temp, lepsze jednak było Ge7.

13.Gxc3	Hc7
14.b3	f5

15.0-0 Sf6
16.h3 ...

w każdym razie w duchu pozycji, co okazało się w 26(!) posunięciu białych.

16.... Wb8

celem umożliwienia b6 i Gb7 z dobrą pozycją: wchodziło w rachubę uwalniające d5 i na cxd, Se4! z oddaniem piona za różnobarwne gońce i szanse ataku.

17.Wad1! ...

obsadza główną linię z zyskiem tempa dzięki groźbie Gc3-b4-d6.

17.... a5
18.Hb2! Wa8

groziło Ge5 z zyskiem W: nie d6 z pow. choćby Wxd6. Wwyniku wzorowej strategii (idealne ustawienie gońców H i Wd1) otrzymały białe zwycięzką pozycję.

19.Ge5 Hd8
20.c5!! ...

na czarnych polach blokada! Próby uwolnienia przez d6 lub d5 są uniemożliwione.

20.... He8

by w Hf7 wraz z g7-g5-g4 szukać ostatniej szansy. Korzystając z blokady przechodzą teraz białe w nieoczekiwany sposób przeważającymi siłami do bezpośredniego ataku.

21.Wfe1! Hf7
22.e4 fxe
23.Gxe4 Sxe4
24.Wxe4 Wa6

ma umożliwić b5 wraz z Gb7 poczem czarne otrzymałyby znośną partię: wobec swobody 4 białych figur brak już obrony np. 24... g6, 25.Gd6, We8, 26.Wf4, Hg7, 27.Ge5, He7 (lub Hh6), 28.Wd3, z groźbą Wf3, z łatwą wygraną. 28... ~~He6~~ Hxc5? 29.Gd6! H dowolnie 30.Wdf3 i wygr... lub 29... He6, 30.Hf6! i wygr.

Partia Nr. 3.
Obrona Francuska.

Gawlikowski Potempski

Konspiracyjny turniej warszawski 1944 r.

1.e4 e6
2.d4 d5
3.Sc3 Sf6

4.Gg5 Gb4

wariant Mc. Cutcheon'a.

5.e5 h6
6.Gc1 ....

stare posunięcie Durasa. Zrobiłem je dlatego, że Jagielski przeciw temuż przeciwnikowi zagrał kilka rund przedtem 6.Gh4 (Bernstein) i wygrał w pięknym stylu. Warianty 6.Gd2 i 6.exf6 odrzuciłem jako zbyt dobrze znane Potempskiemu.

6.... Se4
7.Se2?!

Wmeczu Moskwa - Leningrad 1937 zagrał Rauser przeciw Belawenecowi 7.Hg4! i otrzymał szybko bardzo dobrą grę. Białe jednak stosują nowy, ciekawy plan.

7... c5
8.a3 Ha5

okazuje się w toku partii błędem. Należało grać cxd4 9.axb4, dxc3, 10.Sxc3! Sxc3, 11.bxc3, Hc7!, 12.Hd4, ~~Se6~~ Sc6, 13,Gb5, 0-0 14.Gxc6,Hxc6 z równą partią (sc)

9.axb4!!

ładne poświęcenie, białe otrzymują piona i parę G przy zdeplasowaniu czarnego H. za W.

9.... Hxa1

10.Sxe4! dxe
11.bxc Gd7
12.Sc6 Gc6
13.Gc4 Sd7

po e3, f3! otrzymują białe pełny ekwiwalent materialny i zachowują silny nacisk (sc)

14.0-0 0-0-0
15.He2 Sf8
16,Gb5! ...

najkonsekwentniejsze.

16.... f5
17.Gxc6 bxc
18.Hc4 Ha5

daje białym dodatkowe tempo (b4) w ataku, ale groziło Sa4 wraz z Gxh6 ze zdobyciem H.

19.b4 Hc7
20.b5 Kd7
21.Ga3 ...

decydujące. Ostatnia figura białych Wf1 wchodzi zwycięzko do gry! Ucieczka K już nie uratuje.

21.... Sg6
22.Gb4 Ke7

23.Wa1 Wc8
24.Wa6 ...

pięknie wygrywało również 24.b6! Hd8 (axb, cxb+!) 25.Wxa7+ Kf8. 26.Hxe6,Hc8 27.Hxf5+ z rzezią czarnych pionków. (sc)

24.... Sf4

piona obronić nie można.

25.Wxc6 Hb7
26.Wxe6+!

ostatnia pointa, czarne mogły się już poddać. W nietykalna z powodu straty H.

26.... Kd8
27.Ga5+ Wc7
28.Wc6

i czarne poddały się.

(Uwagi S. Gawlikowskiego)

W uzupełnieniu do powyższych artykułów możemy dodać, że .... w następstwie aresztowania został właściciel „Kawiarni Szachowej" w Warszawie przy ulicy Marszałkowskiej 76 szachista Świeciński ... rozstrzelany.
........ten sam los spotkał warszawianina Świętochowskiego, syna wielkiego pisarza epoki pozytywizmu.
........i Aleksandra Nejberga, silnego i bardzo utalentowanego zawodnika zakopiańskiego.
........rozstrzelany został w Warszawie jesienią 1943 r. Wójcik 20-letni utalentowany szachista.
........w bliżej nieznanych nam okolicznościach zginęli mistrz Krakowa Scheier i problemista Marienstras
........podczas obrony Warszawy 1939 r. zmarł olimpijczyk Jan Kleczyński i został zabity odłamkiem granatu problemista młodszego pokolenia Karol Poltz.
........w powstaniu warszawskim zginął mistrz Poznania Gostyński.
........że jeszcze wielu, wielu strat nie możemy się doliczyć..............................

II. Szachy w Krakowie podczas okupacji.
Dr. E. Artanowski.

Bezpośrednio przed wybuchem wojny życie szachowe Krakowa stanęło u szczytu swego rozwoju. Z końcem 1938 r. odbył się w Krakowie III turniej eliminacyjny do mistrzostw Polski, który dał potężny impuls do ożywienia ruchu szachowego w mieście. Koncentrowało się ono przedewszystkim w obu klubach: Krakowskim Klubie Szachistów i Towarz. Miłośników Gry Szachowej im Dominika, ale oprócz tych głównych ośrodków pow-

stawały liczne sekcje szachowe przy różnych stowarzyszeniach.

W maju i w czerwcu 1939 r. rozegrany został turniej o drużynowe mistrzostwo miasta, przy udziale 10 klubów, zakończony zwycięstwem drużyny Krakowskiego Klubu Szachistów w składzie: mgr. Arłamowski, Błaszczak, Szmek, Linger i por.Kobel przed silnym zespołem Klubu Dominika. Była to ostatnia poważniejsza impreza przed wybuchem wojny.

Z chwilą wybuchu wojny życie szachowe Krakowa całkowicie zamarło. Towarzystwo im. Dominika przestało wogóle istnieć. Członkowie jego przeważnie ropproszyli się , uratowali jedynie majątek klubu biorąc go między siebie. W pierwszych latach okupacji grywano tylko w kawiarniach, jednak od czasu aresztowań w „Kawiarni Plastyków" czołowego szachisty Październego i Boruskiego (zginęli w Oświęcimiu) unikano kawiarń.

W Krakowie zapanowały wszechwładnie niemieckie. Frank ściągnął tu Bogoljubowa, Aljechina i szereg mniejszych asów niemieckich.

Grupa szachistów krakowskich w osobach: mgr. Arłamowskiego, Błaszczaka, Bodeńskiego, Ciejki,Gałuszki dr. Kukulskiego, Śliwy, dr. Warchałowskiego i mgr.Wesselego grywała przeważnie w mieszkaniach prywatnych urządzając w ostatnim roku mecze i turnieje.

W porze letniej grywano z zapałem na plaży staczając boje o tytuł mistrza nadwiślańskiego.

Nie mogąc rozgrywać tirniejów część szachistów krakowskich zwróciła się z zapałem do gry korespondencyjnej, która w ostatnim okresie okupacji niemieckiej liczyła wielu zwolenników.

Z szachistów obcych przybył do Krakowa na początku wojny Woźniak wysiedlony z Gdyni. Po powstaniu warszawskim zjawili się w Krakowie szereg szachistów stolicy między innymi Miller a później świetny problemista mgr. M. Wróbel.

Losy szachistów grupujących się w klubie im.Dominika są po większej części nieznane. Większość zginęła między innymi Scheier, Abraham, dr. Pufeles, (rozstrzelany) K. Friedmann wyjechał do Rosji, Dr. Ameisen do Rumunii, skąd niedawno szczęśliwie wrócił. Do chwili utworzenia Gheta można było spotkać grających u „Plastyków", Spritzera i Korngolda. Spritzer wyjechał później do Warszawy, Korngold poszedł do Gheta i odtąd słuch o nich zaginął. Znany teoretyk szachowy dr. J. Bannet wyjechał w 1942 r. do Brzeska. Dr. Porański został aresztowany przez Niemców i rozstrzelany. Z czołowych graczy Klubu ocaleli dyr. Podgórski przebywający w czasie okupacji w Warszawie i Kling. Nieznany jest los Em. Rubinsteina (w1940 r. był we Lwowie)

Również Krakowski Klub Szachistów poniósł w czasie wojny dotkliwe straty. Zmarli: długoletni prezes Klubu Wiewiórowski, inż. J Żukowski, dyr.Doroziński.

Dnia 7.I.1945 r. na zaproszenie szachistów tarnowskich, przyjechał do Tarnowa dr. E. Arłamowski gdzie w mieszkaniu jednego z graczy, rozegrał seans gry jednoczesnej na 15 szachownicach partią konsultacyjną z czterema najsilniejszymi miejscowymi graczami. Tarnów leżący prawie na linii frontu znajdował się wówczas w przededniu wielkiej ofenzywy Armii Czerwonej, pod stałem bombardowaniem, co nie przeszkadzało jednak miłośnikom gry szachowej w zorganizowaniu imprezy.

Partia Nr. 4.
Obrona francuska.

Major (Skawina) B. Śliwa (Kraków)

grana korespondencyjnie, 1944 r.

1.e4	e6
2.d4	d5
3.Sc3	Sf6
4.Gg5	Gb4

Obrona Mc. Cutcheon'a

5.e5	h6
6.exf	...

stary system Czygorina obecnie grywają raczej 6.Gd2 Gxc3, 7.bxc3, Se4, 8.Hg4, Sxd2,Kxd2 g6 i. t. d. chociaż wariant ten mocno podkopał Bondarewski w 1937r.

6....	hxg5
7.fxg7	Wg8
8.h4!	gxh
9.Hg4!	...

mocniejsze niż Hh5

9....	Hf6
10.Sf3	

przestawienie posunięć, właściwe Wxh4

10....	Sc6
11.0-0-0	Gd7
12.Wxh4	Wxg7
13.Hf4	...

błąd pozycyjny, po 13.Wh8+ Gf8! 14.Hh4 partia była by wyrównana.

13....	Hxf4+
14.Wxf4	Ge7!

odbiera wieży jedyne pole do ucieczki, poczem staje się ona objektem ataku lekkich figur.

15.Kb1	a6

posunięcie wyczekujące, zabezpieczające przed ewent.

Sb5 lub Gb5 przygotowuje ew. b5 i b4. Czarne chciały jeszcze dla obrony f7 trzymać w centrum króla i dlatego powstrzymały się z 0-0-0

16.g3 0-0-0

teraz czarne muszą już roszować gdyż groziło Gd3 i Wh1 z opanowaniem linii h

17.Se5 Sxe5
18.dxe5 ...

białe uwolniły coprawda pole f3 dla W, ale czarne otrzymały przewagę pionów w centrum.

18.... Wh8
19.Gd3 Wh5!
20.We1 Ge8!

grozi Wg-g5 i wymusza

21.g4 ...

co stwarza w białej pozycji 3 bardzo słabe piony e5 f2 i g4. Nie można będzie zagrać 22.f3 z pow. Gg5, 23. Wb5, c5, Wb6, Kc7, Wb3, c4 i czarne zdobywają figurę.

21.... Wh2
22.Ge2 c5!

zyskanie piona 22.... Gg5, 23.Wf3 (Wd4, Wxf2) Gh4, 24.Wf1! (nie 24.Sd1? Wxg4, 25.Wxf7, Gxf7, 26.Gxg4, Gxf2, 27.Sxf2, Wxf2 z zyskiem piona) Wxg4?! 25.Wxf7 Gxf7, 26.Gxg4, Wxf2, 27.Wxf2, Gxf2, 28.Sxd5! Gg3! (Gd4? 29.Sf4, Kd7, 30.Sd3!) czarnych już nie zadawala (sprawdzenie poprawności powyższego wariantu pozostawiamy czytelnikom-red.)

23.a3 Gg5!
24.Wf3 Gc6!
25.Sd1 d4!
26.Wg3 ...

nie ratowało również Wb3 lub Wd3 gdyż białe traciły conajmniej jakość.

26.... Gd2
27.Wf1 Gf4
28.Wgg1 Gg2
29.We1 Gd2

białe poddały się.

Bardzo energicznie prowadzona partia przez czarne, białe są prawie w pacie.

(Uwagi S. Gawlikowskiego.)

Partia Nr. 5.
francuska.

Białe:	Czarne:
Dr.E. Arłamowski	Durek Klinaj Skolarczyk Sapiński

grana przez konsultację w Tarnowie 7. I. 1945 r.

1.	e4	e6
2.	d4	d5
3.	Sc3	Sf6
4.	e5	Sd7
5.	Sf3	c5
6.	Sb5	Hb6
7.	c3	Ge7
8.	a4	a6
9.	a5	Hc6
10.	Sa3	f6
11.	Gd3	Hc7
12.	Gf4	Sc6
13.	0-0	0-0
14.	He2	fxe5
15.	Gxe5	Sxe5
16.	Sxe5	Sf6
17.	f4	Gd7
18.	Wf3	Ge8
19.	Wh3	c4
20.	Gc2	Gd6
21.	Sg4	Se4
22.	Gxe4	dxe4
23.	Hxe4	Gg6
24.	He6+	Gf7
25.	Sf6+!	

i czarne poddały się bo na 25....gxf6 nastąpi 26.Wg3+ i 27.Hxf6 mat.

Szachy w Obozie Oficerskim II C-Woldenberg.

Kpt. Gzylewski.

W 1940 r. zorganizowano z inicjatywy p.mjr. Kańskiego Koło Szachistów. Propagowano grę szachową przy pomocy kursów i wykładów teoretycznych pod kierunkiem doświadczonych szachistów, jak ppor.Badylak (mistrz Pomorza) ppor. Jurkiewicz, por. Żwirski, ppor. Radwański, Już w pierwszym roku Koło liczyło kilkuset członków. Oprócz wyżej wymienionych byli w obozie z pośród silniejszych szachistów ppor.Mingajłło, ppor.Klimaszewski, z Warszawy i ppor.Lubicki. Dorocznie odbywały się turnieje: w r. 1940 mistrzostwo obozu zdobył ppor.Badylak, w r. 1941-ppor.Mingajłło, w r. 1942 ppor.Jurkiewicz, w r. 1943 - ppor.

Jurkiewicz i 1944 r.- ppor. Mingajłło
Prezesami koła byli w r. 1940. i 1941 r.- mjr.Kański w 1942 r. i 1943 r. ppłk.Czubryt i w r. 1944- kpt.Gzylewski.Ppor.Badylak i ppor.Jurkiewicz dawali simultanki na 20 szachownicach, ppor. Jurkiewicz simultankę na ciemno na 6-ciu szachownicach. Ogół zawodników robił postępy, tak że w turniejach o mistrzostwo obozu wyniki były do ostatniej chwili niepewne. Największą bolączką był brak odpowiedniego lokalu (specjalnie w porze zimowej) oraz zegarów szachowych, czemu zaradzano przez przydzielenie sędziów do każdej pary grających, którz-y mierzyli czas: tempo gry 30 posunięć na 2 godziny.
W roku 1944 w ramach roku Olimpijskiego zostały na terenie obozu zorganizowane ogólne zawody sportowe między-klubowe w ramach których odbyło się również spotkanie drużyn szachowych, w składzie czterech graczy plus dwóch rezerwowych. W zawodach tych pierwsze miejsce zajął K.S. „Lwów", drugie- K.S. „Warta", trzecie K.S. „Orlę", Warszawa. Zawody te cieszyły się wielkim zainteresowaniem wśród publiczności i cieszyły się dużą frekwencją kibiców.

Z żałobnej karty.

Dr. Edw. Arłamowski.

Dr. Emanuel Lasker
Raoul Jose Capablanca
in memoriam.

W okresie wojny, w przeciągu stosunkowo krótkiego czasu bo zaledwie jednego roku 1941/942 stracił świat szachowy dwu najwybitniejszych koryfeuszów gry b. mistrzów świata: 13 stycznia 1941 r. zmarł w Nowym Yorku dr. Emanuel Lasker w 72 r. życia, a 7 marca 1942 rozstał się z tym światem również w Nowym Yorku w jednym z tamtejszych szpitali R.J. Capablanca, przekroczywszy 53 rok życia.

Historia kariery szachowej tych arcymistrzów to zarazem historia najpiękniejszego okresu rozwoju gry szachowej klasycznego i modernizmu - to historia największych turniejów szachowych - to wreszcie okres najbujniejszego rozkwitu nowoczesnej teorii gry szachowej.

Emanuel Lasker ur. się 24 grudnia 1868 r. w Berlinchen, gdzie ojciec jego był służącym w synagodze. Studiował matematykę i zdobył tytuł doktorski na Uniwersytecie w Heidelbergu. Ostrogi mistrzowskie zdobył na kongresie N. Związku Szachowego w Wrocławiu 1889 r. Start Laskera nie był bynajmniej olśniewający, a początkowe jego wystąpienia nie znamionowały tak potężnej później indywidualności szachowej. Pierwszy jego występ na małym turnieju w Amsterdamie 1889 r. gdzie

na dziewięciu uczestników było tylko trzech znanych mistrzów (Burn, Mason i Gunsberg) a gdzie Lasker zajął drugie miejsce za Burnem, nie zdradzał w niczem późniejszego mistrza świata. Również słaby wynik osiągnął Lasker na turnieju mistrzów austriackich w Grazu 1890 r. gdzie na 7 uczestników zdobył trzecią nagrodę. Następnie Lasker przenosi się do Angli i tu odnosi pierwsze poważniejsze sukcesy: w 1892 r. I nagroda na Kongresie Angielskiego Związku Szachowego w Londynie (12 uczestników) i pierwsza nagroda w „Qwitagular Match" w którym uczestniczą Blackburne, Mason Gungsberg i Bird. W tym roku pokonał również i w meczach angielskich mistrzów Blackburne i Birda. Z Anglii wyjeżdża Lasker do Stanów Zjednoczonych A.P. i tu zwycięża pięknie w turnieju w Nowym Yorku 1893 r. osiągając 100 %. Te sukcesy stawiają go na pierwszym miejscu w rzędzie kandydatów do mistrzostwa świata. W r. 1894 przychodzi w Hawannie do meczu o mistrzostwa świata z Steinitzem, który Lasker wygrywa 10:5 przy 4 remis. W meczu rewanżowym, który rozegrany został w Moskwie w 1896 r. przewaga jego uwydatnia się jeszcze dobitniej. Wynik opiewa: 20:2 przy 5 remis dla Laskera i zaszczytny tytuł mistrza świata, który będzie odtąd dzierżył przez 27 lat. Tytułu tego zwycięsko bronił Lasker później w meczu z Marschalem 1907 r. 8:0=7, z Dr. Tarraschem 1908 r. 8:3=5 i Janowskim 1910 r. 8:0=3. Mecz z Schlechterem w 1910 r. daje wynik remisowy 1:1=8. Pierwszym wielkim turniejem w którym uczestniczył Lasker już jako mistrz świata był epokowy turniej w Hastings 1895 r. Tutaj zdobywa wprawdzie dopiero III miejsce za Pillsburym (który pojawił się wówczas jak meteor na nieboskłonie szachowym aby za chwilę zgasnąć) oraz za Czygorynem, lecz już w następnym turnieju w Petersburgu 1896 r. w którym brało udział czterech zwycięzców turnieju w Hastings wykazuje Lasker swą wspaniałą klasę, zdobywając pierwszą nagrodę. Pełne uznanie dla swego tytułu mistrza świata zdobył sobie Lasker trzema zwycięskimi turniejami w Norymberdze 1896 r. w Londynie 1899 r. i w Paryżu 1900 r. W następującym teraz okresie 1900 r. - 1914 r. obfitującym w tak poważne turnieje międzynarodowe uczestniczy Lasker tylko w trzech turniejach: Cambrigde Springs 1904 r. gdzie był za Marschallem iw obu turniejach w Petersburgu 1909 r. i 1914 r. W pierwszym dzieli I nagrodę z Rubinsteinem, w 1914 r. jest pierwszym przed swym najgroźniejszym wówczas rywalem Capablancą. W tym okresie broni broni jak to wyżej podajemy z powodzeniem swego tytułu, lecz czeka go jeszcze najcięższy mecz z Capablancą, który wtedy po wspaniałym sukcesie w San Sebastian 1911 r. wybija się na czoło młode-j generacji mistrzowskiej. Wybuch wojny światowej odwleka to spotkanie. Dopiero w 1921 r. w Hawannie został rozegrany mecz o mistrzostwo świata, w którym Lasker ulega młodemu mistrzowi Kubańskiemu (0-4=10 poczym rezygnuje z dalszej gry. W ten sposób po 27 latach panowania w królestwie szachów traci Lasker mi-

strzostwo świata, otrzymując na osłodę w zamian za swój tytuł 12.000 dolarów. Na krótki czas wycofuje się Lasker z areny turniejowej, lecz już w 1923 r. widzimy go w Morawskiej Ostrawie, gdzie jest pierwszym przed Retim i Grunfeldem. W 1924 r. pokazuje swój lwi pazur w jednym z najsilniejszych turniejów w Nowym Yorku, gdzie zdobywa I miejsce przed Capablancą (!) i Aljechinem (!) W następnym roku w Moskwie bierze II . nagrodę (Bogoliubow) Teraz zdawało się, że Lasker zupełnie wycofa się z gry szachowej. Milczy przez 10lat w tym czasie zajmuje się intensywnia i wyłącznie bridżem, pisze nawet podręcznik bridge'a. I znów powraca Lasker do gry szachowej, bierze udział w trzech wielkich turniejach w Zurychu 1934 r. gdzie zajmuje dopiero 5 miejsce (znać po nim brak rutyny) w Moskwie 1935 ma już lepszy wynik, jest trzecim za Flohrem i Botwinnikiem (exaequo) ale znów przed Capablancą (!).
W ostatnim turnieju swej kariery szachowej w silnie obsadzonym turnieju mistrzów świata w Nottingham 1936 dzieli Lasker VII / VIII miejsce z Fhlorem. Jeżeli weźmiemy pod uwagę wiek Laskera (68lat) oraz fakt, że uzyskał tylko 1/2 p. miej od mistrza świata Dr. Aljechina a od dwu pierwszych dzieli go zaledwie 1,1/2p. wynik ten musimy uznać za pełny jego sukces.

W historii szachów, stojąc na samotnej wyżynie zajmuje Lasker specyficzne miejsce. Wszyscy wielcy mistrzowie od końca XVIII w. wytworzyli własne szkoły, własny system. Lasker nie miał uczniów, nie miał naśladowców. Jedynym, który otwarcie uznał się za jego ucznia (na bankiecie z okazji zakończenia turnieju w Zurychu)jest obecny mistrz świata Dr. Aljechin.

Zmarłego arcymistrza można scharakteryzować jako genialnego taktyka. Partia szachowa była dla niego walką, którą kierował na tory niewygodna dla przeciwnika. Walcząc z błyskotliwym kombinacyjnym graczem sprowadzał partię do mozolnej końcówki, ze spokojnym pozycyjnym dążył do kombinacyjnych powikłań, dobrych teoretyków zmuszał do samodzielnego myślenia schodząc z dróg teoretycznych choćby kosztem własnej,gorszej pozycji, gdy popełnił błąd, elastyczny jego umysł wynajdywał z trudnej pozycji względnie najlepsze wyjście a w rezultacie swej niebywałej umiejętności dostosowania stylu gry do potrzeb chwili - zwyciężał swych wielkich przeciwników.

Ze śmiercią Emanuela Laskera stracił świat szachowy najwybitniejszą indywidualność jaką kiedykolwiek posiadał.

Partia Nr. 6.
Obrona francuska.

Dr. Emanuel Lasker J.R. Capablanca.
Moskwa 1935 r.

1.e4 e6
2.d4 d5
3.Sc3 Gb4
4.Se2 dxe
5.a3 Ge7!
6.Sxe4 Sf6
7.S2c3 ...

lepiej S2g3

7.... Sbd7

o wiele lepsze jest posunięcie Riumina Sc6!

8.Gf4 Sxe4
9.Sxe4 Sf6
10.Gd3 0-0
11.Sxf6 Gxf6
12.c3 Hd5

czarne nie dochodzą do e5 (dxe!) i skutkiem tego walczą z trudnościami. Błędnym byłoby także 12...b6, z pow. 13.Hh5, g6, 14.Hf3, Wb8, 15.Gxc7, Hxc7, 16.Hxf6.

13.He2! ...

uniemożliwia zarówno e5 jak i c5 (13...c5, 14.Ge4!Hb3 15.Gd6! wraz z Gxc5 - nie 15.dxc? Gxc3+) Naturalnie nie 13...Hxg2 po czym padłby tresztą pion c7.

13.... c6
14.0-0 We8
15.Wad1 Gd7

e5? 16.exd, Gxe5, 17.Gxh7+

16.Wfe1 Ha5
17.Hc2 g6
18.Ge5! Gg7
19.h4! Hd8
20.h5 Hg5
21.Gxg7 Kxg7
22.We5 He7
23.Wde1! Wg8
24.Hc1! Wad8
25.We3 Gc8
26.Wh3 Kf8
27.Hh6+ Wg7
28.hxg hxg
29.Gxg6! ...

na każdy inny ruch nastąpiłoby 29....f5 z jakim takim umocnieniem pozycji.

29.... Hf6

lub 29...fxg, 30.Hh8+ Wg8, 31.Wf3+ i wygrywa.

30.Wg5 Ke7
31.Wf3 Hxf3
32.gxf Wdg8
33.Kf1 Wxg6
34.Wxg6 Wxg6
35.Hh2 Kd7
36.Hf4 f6
37.c4 a6
38.Hh4 Wg5
39.Hh7+ Kd8
40.Hh8+ Kc7
41.Hxf6

I po dalszych 22 posunięciach czarne poddały się. Wspaniała partia 67-letniego arcymistrza.

Jose Raoul Capablanca urodził się 19 listopada 1888 r. w Hawannie na Kubie i był drugim obok Morphyego genialnym przedstawicielem nowego świata. Grę w szachy poznał jak to sam opowiadał jako dziecko, a będąc jeszcze małym chłopcem grywał w klubie szachowym w Hawannie z najsilniejszymi graczami klubu m. nimi z mistrzami wyspy Colmayem i Vasqvezem, którzy początkowo dawali mu for wieżę, skoczka, a w końcu tylko piona. Jako 12-letni chłopiec pokonał w 1900 roku meczu mistrza Kuby - Corzo (4:2=6) mając lat 16 wyjechał w 1905 r. na studia uniwersyteckie do Nowego Yorku i tu wstąpił do słynnego „Manhattan Chess Club" gdzie mistrzem był Frank Marschall, champion U. S. A. Piękna gra Capablanki wzbudziła tu ogólne zainteresowanie i podziw. W styczniu w 1909 r. odbył turnee szachowe po Stanach Zjednoczonych, w którym uzyskał w seansach simultanowych wspaniały wynik 560:12 (18 remis) a w grach pojedyńczych 126:2 (2 remis) Bezpośrednim następstwem tego turne'e był mecz z mistrzem Ameryki Frankiem Marschallem rozegrany w 1909 r. a zakończony przygniatającym zwycięstwem Capablanci 8:1 (14 remis) Ten wspaniały sukces nad jednym z najsilniejszych mistrzów stał się sensacją na cały świat, a zarazem otworzył Capablance wstęp na międzynarodową arenę szachową. Europę zdobył jednym turniejem w San Sebastian 1911 r. W turnieju tym, oprócz Laskera który od roku 1904 nie uczestniczył wogóle w żadnym turnieju, grała elita mistrzów szachowych: dr.Berstein Burn, Duras, Janowski, Leonhardt, Maroczy,Marschall, Nimzowitsch, Rubinstein, Schlechter, dr. Tarrasch, Teichmann i Vidmar. Capablanca sprawił tu światu taką niespodziankę jak Pillsbury w Hastings 1895 r. w świetnym stylu zdobył I nagrodę (9,1/2 p.) przegrywając jedynie z Rubinsteinem. Po tym zwycięstwie zostaje Capablanca uznanym za jedynego, poważnego kontrkandy-

data Laskera i mówi się powszechnie o jego spotkaniu z mistrzem świata. Do meczu tego dojdzie za 10 lat. W międzyczasie spotykają się oba rywale na międzynarodowym turnieju w Petersburgu 1914 r. gdzie Laskerowi udaje się wyprzedzić Capablancę, który musi zadowolić się drugim miejscem. Po wojnie światowej przychodzi do matschu w Hawannie 1921 r. w wyniku którego berło mistrza świata przechodzi w godne ręce Kubańczyka. Swoją wysoką klasę potwierdza Capablanca w nast. roku na turnieju w Londynie, gdzie zdobywa w silnej konkurencji mistrzów I nagrodę, oraz na turnieju w Nowym Yorku 1924 r. (II nagrodę), w Moskwie 1925 (III nagrodę) i Nowym Yorku 1927 (I nagrodę) Niedługo było dane Capablance utrzymać mistrzostwo świata. W r.1927 został wyzwany na mecz przez młodego Rosjanina dr.A. Aljechina, który w międzyczasie wysunął się swoimi sukcesami na czoło młodej generacji mistrzowskiej. W Buenos - Aires przychodzi do walki, jednej z najdłuższych i najzawziętszych jakie kiedykolwiek stoczono o tytuł mistrza świata, w rezultacie której (+3-6=25) ten zaszczytny tytuł przechodzi w ręce dr. Aljechina. Po stracie mistrzostwa świata uczestniczy Capablanca w licznych turniejach osiągając wspaniałe wyniki:Berlin 1928 r. I nagroda, Kissingen 1928 r. (II nagroda) Karlsbad 1929 II nagroda (za Nimzowitschem) Moskwa 1935 r. IV nagroda. Jadąc na ten turniej dał Capablanca seans gry simultan w Warszawie +24=6-4. W tym ostatnim okresie swojej kariery szachowej daje jeszcze Capablanca 4 razy świadectwo swojego wielkiego talentu: w Moskwie 1936 r. I nagroda przed Botwinnikiem, Margate 1936 r. II nagroda za Rzeszewskim i I nagroda podzielona z Botwinnikiem w Nottingham 1936 r. w ostatnim wielkim przedwojennym turnieju A. V. R. O. w 1938 r., zawiódł całkowicie zajmując przedostatnie miejsce (7) i grzebiąc w ten sposób wszystkie nadzieje na odzyskanie tytułu mistrza świata. Na Olimpiadzie w Buenos - Aires zabłysnął jeszcze osiągając najlepszy indywidualny wynik na pierwszej szachownicy (77%) przed Aljechinem (75%) Petrowem, Eliskasesem, Keresem. Partie Capablanci to jakby wykute z bryły logiki twory o jasnej, silnej i estetycznej konstrukcji. Posunięcia celowe głęboko założone. Nie lubił powikłań ani awantur, przewidywał i obliczał bardzo daleko, orjentował się nadzwyczaj szybko.Budował pozycję mocno, pewnie i unikał błyskotliwych lecz niepoprawnych i przypadkowych kombinacyj. Kierował się przedewszystkim logiką i praktycznością. Posiadał ostry zmysł pozycyjny, pod względem techniki szachowej był skończonym wirtuozem. Był jednym z najgłówniejszych twórców nowoczesnej teorii gry szachowej.

Śmierć Capablanci jest o tyle boleśniejszą stratą dla nas, że nastąpiła właśnie w pełni sił twórczych, przez wiele jeszcze lat mógł ten genialny Kubańczyk obdarzać świat szachowy próbkami swej bogatej wiedzy i swego wielkiego talentu.

OBRONA HETM-INDYJSKA

J.R.Capablanca Dr.Aljechin

Buenos-Aires, III partia meczu 1927r.

1.d4 Sf6
2.Sf3 b6
3.g3 Gb7
4.Gg2 cc5

zwykle grywane; lepsze jest tu jednak naszym zdaniem 4.-e6 wraz z Ge7,n.p.4...e6,5.0-0,Ge7,6.c4,0-0,7.Sc3, Se4!,8.Hc2,Sxc3,9.Hxc3,d6,10.Hc2,f5 i.t.d.

5.0-0 ...

częstsze dxc,bxc,c4;Capablanca nie obawia się wymiany Gg2.

5.... cxd
6.Sxd4 Gxg2
7.Kxg2 d5

od tego niezgodnego z duchem pozycji posunięcia,zaczynają się trudności czarnych.Właściwie i dające wy-było 7...g6! wraz z Gg7

8.C4! e6

w/g Aljechina duże szanse na wyrównanie dawało 8... dxc!9.Ha4-Hd7,10.Sb5,Hc6-wraz z Sbd7.

9.Ha4 Hd7

nie Sbd7,Sg5! z groźbą Sd4-c6

10.Sb5 ...

początek ataku na c7,grozi strata W.

10.... Sc6
11.cxd exd

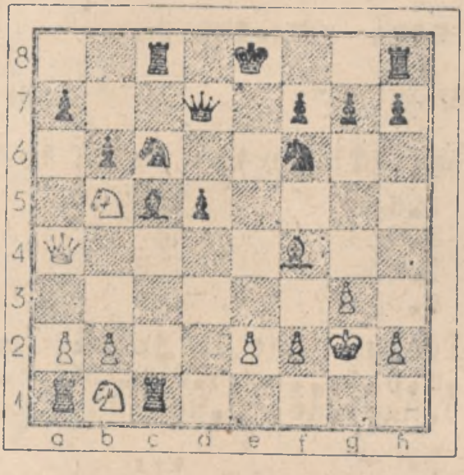
jeżeli Sxd5 to e4 i Wd1 z rosstrzygającym atakiem.

12.Gf4 Wac8
13.Wfc1 ...

Capablanca prowadzi atak z wspaniałą energią.Grozi 14.Sc7-Wxc7,15.Gxc7,Hxc7,16.Wxc6 z zyskiem jakości

13.... Gc5

E.Rabinowitsch zwrócił uwagę na to,że po 13...Se4! 14.b4!(jak w partii)Gxb4!(w/g Aljechina lepsze miało być Gd6) 15.Wxc6 zyskałyby czarne 1 tempo,gdyż w razie 14.Sc7-nastąpiłoby Wxc7,15.Gxc7,Sc5!16.Hf4,Se6, 17.Ha4,Sc5 z remis przez powtórzenie posunięć.

14.b4! Gxb4

strat materialnych nie da się uniknąć.W/g.dr.Laskera jakie takie szanse na remis dawało 14...Sxb4,15.Sd6, Kd8,16.Hxd7,Kxd7,17.Sxc8,Wxc8 z pionem za utraconą jakość.

15.Wxc6! ...

z powyżej przyczyny omijają białe możliwość 15.Sc7, Wxc7,16.Gxc7,Gc5!17.Gf4,0-0 i decydują się na zdobycie z lekkich figur za W i piona.

15.... Wxc6
16.Hxb4 Se4

by przez Sc5 umożliwić sobie 0-0

17.Sbd2 Sxd2
18.Hxd2 0-0
19.Wad1 We5
20.Sbd4 We8
21.b5 Wcc8

białe chcąc sparować atak na d5 kontratakiem na e2 muszą bronić mata w 8-mym rzędzie.

22.e3 Ha4
23.Hxd5 Wc2

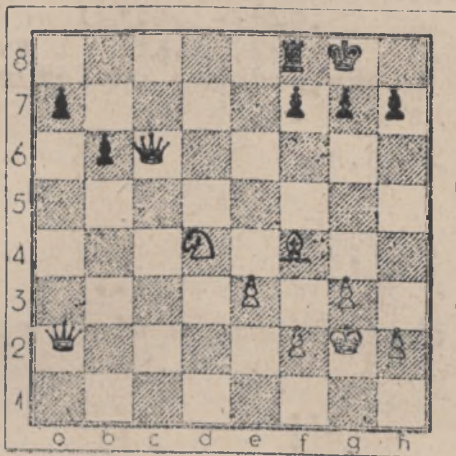
nie Hxa2 z powodu Wd1-a1xa7

24.Wd2 Wxa2

w/g Aljechina Hxa2,25.Hd7!,Wf8,26.Wxc2,Hxc2,27.Sd4, Wc5,28.Hxa7,g5 wzgl.29.Gd6,Hd5-mogło sprawić białym więcej trudności.

25.Hxa2 Hxa2
26.Hc6 Wf8
27.Sd4 ....

nieszczęśliwej W brak lepszych pól.N.p.Wd8,27.Gc7,Wc8 28.Hd7,Ha6,29.Gd8!h6,30.Sd4 wraz z ewent.Sf5

27.... Kh8

Świetna gra pozycyjna Capablanci!Pozycja czarnych jest w największym niebezpieczeństwie,ich figury prawie że nie mogą się poruszać,ani wolne piony posuwać ponadto grozi czarnemu królowi potężny atak matowy:
I/27...f6,28.Se6 z godnym uwagi zdobyciem wieży.
II/27...Ha6,28.Sf5 (uniemożliwia Hc8) 28...g6,29.Hf6 lub 28...Kh8,29.Gh6! i wygr.
III/27...Wd8 (by wymienić H-ny) 28.e4!h6 (lub g6,29. Ge5,lub f6,29.Se6)29.Ge5 z groźbą 30.Gxg7 Kxg7,31. Sf5,Kg8,32.Hf6 i.t.d.
Jeszcze najlepsze jest:
IV/27...h6,28.e4(nie jakieś 28.Ge5,f6,29.Gd6,Wd8,30. e4,Hf7) i białe zachowują inicjatywę jednak bez bezpośredniego rozstrzygnięcia.

28.Ge5 ...

grozi ofiara na g7.

28.... f6
29.Se6 Wg8
30.Gd4 h6

na Ha5 możliwe było eleganckie zakończenie:31.Sxg7! Wxg7,32.Ha8+,Wg8,33.Gxf6 mat;pozatem groziło 31. Sxg7,Wxg7,32.Hxf6,Wg8,33.h4! wraz z h5 i h6 co teraz nie jest możliwe z powodu 32...Hd5+wraz z Hg5.

31.h4. ...

znowu grozi ofiara na g7,mianowicie:32.Sxg7,Wxg7, 33.Hxf6,Hg8,34.Hxh6,Gh7,35.Gxg7+lub 32...Kxg7,33. Hxf6+Kh7,34.Hf5+,Wg6,35.Hd7+,Kg8,36.He8+z matem. Czarne nie mogą odwrócić losu.

31.... Hb1
32.Sxg7 Hg6

partia jest rozstrzygnięta,ofiary nie można przyjąć. N.p.32...Wxg7,33.Hxf6,He4-(jeszcze najlepsze;jeżeli Wh7,to 34.Hf8-,Hg8,35.Gxg7-)34.Kg1,Hb7,35.Hxh6-,Kg8, 36.Hxg7,Hxg7,37.Gxg7,Kxg7,38.Kf1! i wygr.bo biały król zatrzyma 2 piony,podczas gdy czarny przeciw 4-em pionom będzie bezsilny.

33.h5! Hf5

Hxg7? Gxf6

34.Sf5 Kh7
35.He4 ...

naturalnie nie natychmiastowe bicie na f6 z pow.straty figury przez Wf8

35.... We8
36.Hf4 Hf8
37.Sd6 We7

We6?38.Hf5-lub Wd8,38.Gxf6! z groźbą mata Hf5-i Hg6-. Partia kończy się podobnie.

38.Gxf6 Ha8-
39.e4 Wg7
40.Gxg7 Kxg7
41.Sf5- Kf7
42.He7

i mat w 2 ruchach.

Prawdziwa walka mistrzów świata prowadzona przez zmarłego arcymistrza Kubańskiego z idealną konsekwencją,energią i siłą nie do odparcia!

(Uwagi zebrał S.Cieślikowski)

KRONIKA-SZACHOWA - OKRESU - WOJNY

(Ar) W czasie gdy w Polsce były zupełnie zdławione, w całej Europie niewyłączając nawet krajów okupowanych przez Niemców oraz w Ameryce w okresie wojny życie szachowe rozwijało się dość żywo,rozgrywano, liczne turnieje,mecze.
Aby dać szachistom polskim,którzy od sierpnia 1939r. pozbawieni byli po większej części wieści ze świata szachowego-możność zapoznania się z imprezami szachowymi w tym czasie,dajemy krótki częściowy przegląd najważniejszych wydarzeń w świecie szachowym w okresie wojny,oparty na dostępnych nam źródłach zagranicznych.

OLIMPIADA SZACHOWA W BUENOS-AIRES 1939 r.

Rozegrana została w czasie od 23.8. do 19.9.39 r. Uczestniczyło w niej 27 narodów. Z silniejszych drużyn brak było U.S.A. i Węgrów. Po rozpoczęciu wojny odjechała natychmiast drużyna angielska, nie biorąc udziału w rozgrywkach finałowych. Dla Polski olimpiada stanowi nowy sukces i potwierdzenie jej potęgi szachowej Drużyna polska w składzie dr. Tartakower, P. Frydman, Najdorf, Sulik i Regedziński zdobyła drugie miejsce mając 35 1/2 punkta za Niemcami 36 pkt., a więc zaledwie różnicą 1/2 pkt. Ze względu na dużą ilość zgłoszonych drużyn podzielono je na cztery grupy, do finału weszło 15 państw. Pozostałe drużyny rozgrały turniej pocieszenia, w którym zwycięstwo odniosły Islandia i Kanada. Turniej finałowy rozpoczął się 1-go września 1939 r. a więc w dniu rozpoczęcia wojny. Od razu wystąpiła ostro kwestia stosunku państw prowadzących wojnę tzn. Polski, Anglii i Francji do Niemiec Zebranie kapitanów drużyn ustaliło, że państwa będące w stanie wojny, nie będą ze sobą grać, mecze ich ustalono bez gry w stosunku 2:2. Również Palestyna nie chciała grać z Niemcami tak, że mecz Palestyna-Niemcy a również Palestyna - Argentyna ustalono bez gry w stosunku 2 : 2. Niemcy zmusiły wówczas drużynę czeską /Protektorat Czech i Moraw/ do niegrania z tymi państwami, z którymi one nie grały. Pozatym wszystkie inne spotkania zostały rozegrane.

W turnieju olimpijskim brało udział szereg wybitnych mistrzów dr. Aljechin, Capablanca, Keres, Eliskases, dr. Tartakower, Petrow, Stahlberg, Najdorf, Foltys, Grau i in. Najlepszy indywidualny wynik na pierwszej szachownicy osiągnął Capablanca /77%/, dr. Aljechin /75%/, i Petrow /73%/. Na drugiej szachownicy Najdorf /75%/, na trzeciej szachownicy Engels /80%/ i Paulin Frydman /75%/. Mistrzostwo pań świata zdobyła Vera Menchik-Stefenson 18 pkt. przed Sonią Graf 16 pkt. i Carasco /Chile/ 15 1/2 pkt.

Szczegółową tabelę turnieju finałowego turnieju olimpijskiego zamieścimy w jednym z następnych numerów.

TURNIEJE POŁUDNIOWO - AMERYKAŃSKIE

Spośród turniejów szachowych jakie w okresie wojny zostały rozegrane największe zainteresowanie szachistów polskich skupiało się na imprezach szachowych Ameryki Południowej a zwłaszcza Argentyny, gdzie po olimpiadzie pozostała większość szachistów europejskich a wśród nich nasi mistrzowie Najdorf, Frydman P. i mgr. Sulik. W chwili gdy w kraju życie szachowe zostało w zupełności zniszczone krwawą ręką okupanta,

mistrzowie ci swoją grą dawali świadectwo wysokiej klasy polskiej myśli szachowej. Odnieśli szereg pięknych sukcesów zwłaszcza Najdorf, które postawiły go w czołowej grupie mistrzów światowych. O-to najważniejsze z tych turniejów:

BUENOS-AIRES Turniej Circulo de Ajedres" 1939 I/II Keres i Najdorf 8 1/2, III-IV Czerniak i Stahlberg 7., V-VI P.Frydman i Guimard 6 1/2 /12 uczestników/

ROSARIO 1939 r. I. Petrow 6 1/2, II.Eliskases 5 1/2, III.Mikenas 4. /7 uczestników/

BUENOS-AIRES 1940 r. Wynik trójmeczu I.Guimard 3, II.Grommer 2 1/2 III. Sulik 1/2

ROSARIO 1940 r. Dwukołowy turniej wygrał Stahlberg

MAR DEL PLATTA 1941 r. Wielki turniej międzynarodowy I.Stahlberg 13 1/2, II.Najdorf 12, III-IV Eliskases i Engels 11, V.P.Frydman 10 Trzeci nasz reprezentant mgr.Sulik podzielił X/XII z Michlem Niemc /i Vinuesem /Arg/ 8 pkt.

MONTEVIDEO 1941 r. I.Eliskases 9 1/2, II.Luckis 8, III-IV Engels i Rosetto 7.

BUENOS-AIRES 1941 r. Turniej międzynarodowy. I.P.Frydman 12 1/2, II.Stahlberg 12, III.Pilnik /Palest./ 11 1/2, IV.Feigins 11, V-VI Czerniak i Sulik /uczestników 16/.

SAN PAULO 1941 r. I-II Eliskases i Guimard 14, III-IV Engels i P.Frydman 12 1/2, V.Luckis 11 1/2 /17 uczestników/

BUENOS-AIRES Mistrzostwo Argentyny 1941 r. zdobył Guimard. Ożywiony ruch szachowy w Argentynie przyczynił się do wielkiemu rozwojowi literatury szachowej. Wydano tu hiszpański przekład zbioru partii Aljechina. Maria Graf wydała książkę o szachach pt. Asi juega la mujer". Wyszła również książka turniejowa Mar del Platta. Tragiczny los spotkał tu olimpijczyka estońskiego Ilmar Rauda. W maju 1941 r. grał jeszcze w turnieju, było jednak już widać u niego objawy choroby umysłowej, przewieziony do szpitala zmarł 13.7.1941r. w wieku 28 lat. Pochowany został w krematorium Buenos Aires "Charachita".

POLSKI OLIMPIJCZYK NAJDORF BIJE REKORD ŚWIATA w grze simultanowej. Dotychczas rekord ten należał do mistrza Z.S.S.R. Lilientala, który rozgrał 187 partii jednocześnie. Najdorf pobił ten rekord rozgrywając .5.1941 r. w Bahia-Blanca 222 partie w rekordowym

czasie 12 godzin. Wygrał 2o3 partie, 11 remis,a tylko 3 przegrał.Rekord polskiego mistrza usiłował pobić mistrz szwedzki Stahlberg rozgrywając w Buenos-Aires 29.8.41.r.równocześnie 4oo partii z wynikiem - 364= 14 - 22 ale miał gorszy czas,zużył bowiem 36 godzin nato i gorszy stosunek przegranych tak,że rekord światowy w grze simultan należy jak dotąd do Najdorfa.

ADROGUE 1941 r. Rozegrano to oryginalny turniej, polegający natym,że grano parami,które się naradzały Wynik: I.para Najdorf - Palau 2 1/2, II. para Pilnik - Czerniak 1 1/2, III-IV para Grau - Lukis i Michel - dr.Skaliczka 1.

BUENOS-AIRES 1941 r. Turniej jubileuszowy 25-lecia "Circulo de Ajedres",największego klubu argentyńskiego: I.Najdorf 14, II.Czerniak 11 1/2, III. Pilnik lo 1/2 IV.Michel lo.

Wynik turnieju elimin.do mistrzostw Argentyny z udziałem 11 mistrzów krajowych i 5 zagranicznych, I - III Grommer,Guimard,i mgr.Sulik,lo 1/2, IV.Winz 9 1/2,

Wynik turnieju międzynarodowego dwukołowego w jesieni 1941 r.I - II Najdorf i Stahlberg 11, III. P.Frydman 8, IV.Michel 7 1/2, V.Guimard 6.

MAR DEL PLATTA. Turniej mistrzowski 1942 r.: I.Najdorf 13 1/2, II.-III. Pilnik i Stahlberg 13, IV.Bolbochan 12, V.Michel 11, VI - VII Lukis i Pelikan 9 1/2.

MAR DEL PLATTA. Turniej mistrzowski 1944 r. I.-II.Najdorf i Pilnik 12, III.-IV.Guimard i Michel lo 1/2, V.Stahlberg lo, VI.Maderna 8 1/2 VII.-VIII. Pelikan i Rosetto 3.

Od roku 1942 uderza brak nazwiska P.Frydmana w sprawozdaniach z turniejów argentyńskich.Obecnie o losach naszych olimpijczyków nie mamy żadnych wiadomości.

ZWIĄZEK SOWIECKI.

MOSKWA Mistrzostwo miasta 194o r.zdobył Lilienthal lo,przed Panowem i Smysłowem po 9 pkt.

LENINGRAD Wynik turnieju o mistrzostwo miasta 194o r. I.Lisiczyn lo, II.Szamdew 9 1/2, III.-IV. Abłamow,Iljin - Genewski, Ragozin i Rawiński 9, Rabinowicz 8 1/2 /uczestników 15/

KIJÓW Mistrzostwo Ukrainy 194o r. I.Bolesławski 13. II.Bronstein /homo novus/ 11 1/2 III.-IV.Kiryłow i Rudakowski lo 1/2.Mistrz łódzki Appel zajął 11-ste miejsce z 8 pkt. a Gerstenfeld trzynaste (!)6pkt. /15 uczestników/

LWÓW. Wynik turnieju o mistrzostwo zachodniej

Ukrainy. I. Ławin 13 pkt. II. Bolesławski 12 pkt. III. Konstantinopolski 11 1/2, IV. Gerstenfeld 10. V. Abramien /Lwów/ 9 1/2, VI.-VII. Polak i Appel /Łódź/9 pkt. .Friedman 8, Schächter 7 1/2,M.Friedman /Kraków/6 1/2, Rubinstein /Kraków/5 1/2,Dobrowolski i Metzger 5, Makarczyk 4, Loeffler 3, Popewski 1 1/2.

ROSJA Mistrzostwa Rosji 1940 r. I.-II.Bondarewski i Lilienthal 13 1/2, III.Smysłow 13, IV.Keres 12, V.-VI. Botwinnik i Bolesławski 11 1/2,Dubin,Makagonow i Veresow 10 1/2, Petrow 9, Lisyczyn,Ragozin 8 1/2, Konstantinopolski,Mikenas,Panow i Stolberg 8, Gerstenfeld 7, Kotow i Lewenfisch 6 1/2,Bondarewski 5 1/2.

LENINGRAD Mistrzostwo miasta 1941 r. I.Rabinowicz 12,II.-IV. Samajew, Tolusz i Wasiljew 10 1/2, V. Rawiński, 9 1/2, VI.-VIII. Czechower, Iljin-Genewski i Schneideman 8 1/2,

MOSKWA Wynik turnieju o mistrzostwo miasta 1941. W grupie I. Belawenec, Kan i Panow po 9 1/2 W grupie II. Kotow 9 1/2

MOSKWA Wynik turnieju sześciu o szampionat Z.S.S.R. 1941 r. I.Botwinnik 13 1/2, II.Keres 11, III. Smysłow,10, IV.Bolesławski 9, V.Lilienthal 8 1/2, VI. Bondarewski 8.

Wybuch wojny niemiecko - rosyjskiej spowodował na krótki okres pauzę w życiu szachowym Rosji,lecz już wnet dochodzą do skutku nowe turnieje.Z nich należy wymienić przede wszystkim turniej w Swerdłowsku 1942 r.gdzie zwyciężył Ragozin oraz turniej w Kujbyszewie w lecie 1942 r. z silną obsadą.Zwycięscą tu był Bolesławski przed Smysłowem, Mikenasem i Lilienthalem.

Mistrzostwo Moskwy 1942 r. zdobył Smysłow przed Bolesławskim.

Z imprez szachowych rosyjskich 1943 r. należy wymienić turniej jubileuszowy armii w Moskwie,gdzie zwycięscą byli Zagoriański i Ragodzin,turniej w K u j b y s z e w i e /zwycięsca Konstantinopolski/ oraz silnie obsadzony turniej w S w e r d ł o w s ku, gdzie po raz pierwszy w okresie wojny grał Botwinnik i w pięknej formie uzyskał zwycięstwo.Drugim był Makagonow III.-IV.Smysłow i Kan. Mecz sześciu w K u j b y s z e w i e /trzy-rundowy/ wygrał Bolesławski.Wreszcie Mistrzostwo Moskwy 1943r. zdobył Botwinnik przed Smysłowem III.-IV.Alatorczew i Lisiczyn.

Rok 1944. przyniósł turniej klubu sportowego "Bolszewik" w oswobodzonym Kijowie,gdzie zwycięstwo odnieśli Flor i Sokolski. Trzecim był Bolesławski, następnie turniej w I w a n o w i e zakończony

wspólnym zwycięstwem Kotowa i Ragozina. Mistrzostwo Moskwy 1944 r. zdobył Smysłow, II. Ragozin, III. Lilienthal, IV. Flohr. W roku 1944 rozegrany również po raz pierwszy w czasie wojny III turniej o mistrzostwo Z.S.S.R. zakończony zwycięstwem Botwinnika.

MOSKWA W czasie wojny Związek Sowiecki poniósł duże straty na polu szachowym. Wielu szachistów padło w walce z wrogiem jak Belawenec, jeden z najlepszych szachistów Metropolii Ruskiej, młody mistrz z Rostowa Stolberg, mistrzowie Kajew i Poliak, silni szachiści Jeljcow, Kurvskin, Snegirjew, Żek i wielu innych.

W czasie oblężenia Leningradu zmarli tam najsławniejsi kompozytorzy radzieccy Leonid Kubbel, i A. Troickij, oraz mistrzowie Iljin-Genewski Rabinowicz i S. Weinstein organizator rosyjskich turniejów i redaktor „Szachmatny-Listok".

STANY ZJEDNOCZONE

N. YORK Mistrzostwo U.S.A. 1940 r. zdobył RZszewski 13 przed Fine 12 i Kahsdanem 10 1/2.

Mistrzostwo Nowego Yorku 1941 r. zdobył Fine 8, II.-IV. Deker, Kahsdan i Rzeszewski, 7, V. Willman 6 1/2.

VENTNOR CITY 1940 r. Wynik turnieju mistrzowskiego I - II. S. Bernstein i Hanauer 8, III. Adams 7 1/2, IV.-VI. Donovan, Santasiere i Ulcestad 6 1/2.

N. YORK Mistrzostwo U.S.A. 1942 r. zdobył Rzeszewski po pokonaniu w meczu Kahsdana.

N. YORK W turnieju o mistrzostwo U.S.A. 1944 r. niespodziewanie zdobył mistrzostwo młody Denker 15 1/2 17 możliwych, II. Fine 14 1/2 III.-IV. Horowitz i Steiner 14, V. Pinkus 13 1/2.

Dnia 9.11.1944 r. zmarł tu szampion Ameryki Frank Marschall.

HOLANDIA

Życie szachowe Holandii dzięki niezmordowanej pracy organizatorskiej i propagandowej zwłaszcza ex-mistrza świata dr. Euwego rozwijało się w okresie wojny wspaniale. Rozegrano tu cały szereg turniejów i meczów jakkolwiek tylko z obsadą lokalną. Najważniejsze z nich:

DELFT 1940 r. I. Kmoch 2 1/2, II. Dr. Euwe 2, III. v.d. Bosch 1/2

AMSTERDAM 1940 r. Turniej ośmiu I. Kmoch 6, II. A.D. de Groot 5, III. Landau i Prins 4, IV. Veerkamp 3 1/2

MECZ KERES - EUWE rozegrany w 1940 r. w Amsterdamie zakończył się zwycięstwem Keresa 7 1/2 : 6 1/2

AMSTERDAM W okresie wojennym pojawił się w Holandii rywal dr. Euwego, który dotychczas stanowił tam klasę dla siebie - młody mistrz Kramer - Mecz Dr. Euwe - Kramer zakończył się z trudnością

wywalczonym zwycięstwem Euwego 43 - 1 = 4 Rewanżowy mecz wygrał dr. Euwe 6,0 = 2.

AMSTERDAM 1941 r. I. Cortlever 5 1/2, Prins 5 de Groot 4 1/2, Sterk 3 1/2.

Mistrzostwo akademickie zdobył Wijnans.

LEUWARDEN 1941 r. Cortlever 3 1/2,v.d.Bosch i Kramer 3.

SEEST-DUARN 1941 r. W turnieju głównym wyciężył dr.Euwe 6, Smoch 5 1/2,dr.Degsma 4, v.d.Bosch 3 1/2 i Kramer 3.

SZWECJA

GÖTEBORG 194o r. Mistrzostwo Okręgowego Związku Szachowego w Göteborgu zdobył Kinnmark 5,

LUND 194o r. I.-II.Ekenberg i Spielmann 4, Karlson 3 1/2,

SZTOKHOLM Przewodniczącym szwedzkiego związku szachowego po śmierci Collijna został inż.Olson.

Mecz Lundholm /mistrz Sztokholmu/ - Spielman wygrał ten ostatni 6 : 0.

Mecz Göteborg - Sztokholm 7 1/2 : 7 1/2

GÖTEBORG Mistrzostwo Szwecji 1941 r. I.Lundin 8, II.Stoltz 7, III.Kinnmark 5.W turnieju głównym zwyciężył Lundholm.

ÖSTERSUND Mistrzostwo Szwecji 1942 r. zdobył Lundin 5, II.Stoltz 4, III.Jonson i Petersson 1 1/2.

SZTOKHOLM 1942 r. Stoltz wygrał tu mecz z Karlinem 4 : 0 = 4.

SZWAJCARIA

BRNO Rozegrany w 194o r.zamiast mistrzostwa kraju mecz Grob - H.Johner zakończył się wynikiem remisowym 4 : 4 = 2

Redakcję Schweizerische Schachzeitung" objął po Gyglim,który lo lat kierował pismem dr.Voellmy.

ZURYCH Mistrzostwo na 1941 r.zdobył dr.Stehelin , II.Flatt 8, III.Ehrat 7 1/2.

W turnieju trzech miast I.Schaffhausen 16 1/2, II.Zurich, III.Lucerna 11 1/2

BRNO Mistrzostwo Szwajcarii 1941 r. I.Gygli 7, II.-III.W.Henneberger i Leepin 6 1/2, IV.-V.Ehrat Johner 6, Christoffel 5 1/2, dr.Stehelin 5.

Mistrzostwo kraju 1942 r. wygrał Ehrat II. Christoffel, III.-IV.Grob i Leepin.

Mistrzostwo kraju w grze korespondencyjnej 1942 r. zdobył Flatt, II.dr.Veollmy, III.W.Henneberger.

CZECHOSŁOWACJA

Okupowani przez Niemców,pod formą protektoratu Czesi korzystali w zakresie organizacji życia szachowego w czasie wojny z całkowitej swobody.Dlatego też

życie szachowe rozwijało się tam bujnie,urządzano wiele turniejów,meczów nawet z obsadą międzynarodową.

RAKOWNIK 194o r. Mistrzostwo Czech zdobył Foltys 9, II.Opocensky 8, III.Olexa 6 1/2, IV.Hromadka,Zita 6, Loum. dr.Treybal 5 1/2.
W turnieju głównym pierwsze miejsce zajął Thelen. Mistrzostwo pań Janeckowa ,Kierownictwo „Ustrodni Jedn.Cesk.Sachistu" objął dr.inż.Kralis-Randa.

PRAGA Mecz Foltys - Opocensky 1941 r.wygrał Foltys

BRNO 1941 r. Turniej z okazji jubileuszu 2o-lecia klubu szachowego I.-II.dr.Florian i Sömisch 8 1/2, III.Hromadka 7 1/2.

CIEPLICE TRENCZYŃSKIE 1941 r. Turniej międzynarodowy I.Foltys lo, II.Szkily 7, Füster,Potucek i Rehacek 6 1/2, Sömisch 6, Opocensky 5.

PRAGA 1941 r. Turniej o memoriał Kautskiego I.Opocensky lo 1/2, II.-III.Katetow i dr.Treybyl lo. IV.-VI.Hromadka,Kottnauer,Zita.

CHOCZNIA 1942 r. Wynik turnieju mistrzowskiego: I.Katetow 8 1/2, II.Rychter 8, III.Hromadka 7 1/2, IV.Sämisch,Sajtar,Zita 6.

PRAGA 1942 r. Turniej międzynarodowy I.-II.dr. Aljechin i Junge 8 1/2, III.Foltys 7, IV.-V.Opocensky Zita 6 1/2, Kottnauer 6.

PRAGA 1943 r. Rozegrany tu w okresie od lo do 3o.4.43 r. turniej międzynarodowy zorganizowany w ramach europejskiego związku szachowego miał następujący wyniki
I. dr.Aljechin 17, II.Keres 14 1/2, III.Katetow 13, IV.Foltys i Sajtar 12 1/2, następnie Lokwenc,Sämisch, Thelen i Urbanec 11, Pachman 9 1/2, Opocensky 9, dr.Bartosek,Fichtl,Nowotny i Prucha 8 1/2.Ostatnie miejsce zajęła mistrzyni pań Czech p.Rucha 1 1/2.
Uczestników 21.
O sile klasy gry czeskich mistrzów świadczy fakt, że zajmujący przedostatnie miejsce Kubanek rozniósł w ładnym stylu Keresa.

NIEMCY

W okresie wojny Niemcy doprowadziły do utworzenia Europejskiego związku Światowego szachowego,w ramach którego odbyły się dwa turnieje o mistrzostwo Europy. Do związku wchodziły kraje okupowane przez Niemców, wzgl.znajdujące się pod ich wpływami.Naturalnie związek rozpadł się z chwilą upadku Niemiec.Na terenie Niemiec i na terytoriach przez nich okupowanych rozgrano pozatym szereg turniejów,które tu ze względu na ich międzynarodowy charakter,dla ujęcia całokształtu życia szachowego Europy rejestrujemy:

I. TURNIEJ Gen. Gubernatorstwa 194o r.
I.-II. Bogoljubow i Kohler 7 1/2, III. Richter 7, IV. Lokwenc 5,

MONACHIUM Turniej o mistrzostwo Europy 8.-21.9. 1941 r. I. Stoltz 12, II.-III. Dr.Aljechin,Lundin lo1/2 Bogoljubow lo.5, Nielsen i Richter 9.

II. TURNIEJ GEN.GUBERNATORSTWA 1941 r. rozegrany w Krakowie i Warszawie dał wynik: I.-II.dr.Aljechin i Schmidt 8.5, III.Bogoljubow 7.5, IV.Junge 7.

KRAKÓW 1941 r. mecz dr.Euwe - Boguljubow 6.5 : 5.5

III.TURNIEJ GEN.GUBERNATORSTWA 194 r.
I.dr. Aljechin 7.5, II. Junge 6.5, III.Bogoljubow 6, Keller i Samisch 5.5 i Kieninger 5,

SALZBURG 1942 r. I.dr.Aljechin 7.5, II.Keres 6, III.Junge i Schmidt 5, Bogoljubow 3.5, Stoltz 3.

PRAGA 1943 r. II.Turniej o mistrzostwo Europy 9.-1.. .43 r. I.-II.dr.Aljechin i Keres 7. ,III. Schmidt 4.5, IV.Bogoljubow 4, V.Foltys 3.5,VI.Rellstab 3,

OEYNHAUSEN Mistrzostwo Niemiec 1943 r.zdobył Lokvenc 12.5 przed Schmidtem 11.5.

IV. TURNIEJ GEN.GUBERNATORSTWA 1943 r.
I.Lokwenc 7.5, II.-III. Bogoljubow , Kuppe 6.5.

MISTRZOSTWO GEN.GUBERNATORSTWA 1944 r.
I.Bogoljubow 8.5, II.dr.Bogatyrczuk /Kijów/ 8, III. Ropstörf 7.5, IV.Lisse /renegat Tuhan-Baranowski/ 5.

WĘGRY

BUDAPESZT Turniej międzynarodowy ku uczczeniu Mareczego 194o r. I.Dr.Euwe 4.5, II.dr.Vidmar 3.5, III. Marecza 3, Balla i Szabo 1.5, Rethy 1,

Turniej B. I. Szily 4.5, II.E.Steiner 3, Fister 2.5, Tipary 2, dr.Balogh i Csövary 1.5.

BUDAPESZT Turniej o mistrzostwo Węgier 1941 r. I. Fister , II.-III.Marcza i Rethy 7.5, IV.Tipary, Szöky i Szily 6, Balla 5.5, dr.Balogh 5.

JUGOSŁAWIA

BELGRAD Turniej o mistrzostwo Jugosławii 194o r. I.Dr.Vidmar i Tomovic lo.5, Kosticz, Schreiber i Vukovicz 9.5 Pirc i Vidmar jr.9.

DANIA

MISTRZOSTWO DANII 194o r.
I.-II. Enevoldsen i Polsen 3.5, III.-IV.J.Nielsen i Sörensen 2.5.

KOPENHAGA Turniej jubileuszowy klubu: I. Clausen 5.5, II.-III.Grunsberg i Gemsoe 5, IV. Lindgren 4.5.

KOPENHAGA Mistrzostwo Danii 1941 r.
I.Björn Nielsen 6.5, II.-IV. Hage, Polsen i H. Nielsen 5.5

FINLANDJA

HELSINKI. Mistrzostwo kraju 1941 r.i 1942 zdobył Ojanen, Pent i Solla,znany problemista fiński zginął w wojnie fińsko-rosyjskiej w 1939 - 4or.

ESTONIA

REVAL : Mecz Estonia - Litwa w 194o r. wygrała Estonia 9:7

Mistrzostwo Estonii na 1942 r.zdobyl Keres 15 przed Türnerem.

WŁOCHY

FLORENCJA : Mistrzostwo Włoch 1941 r. I.Castaldi i Roselli del Turco 8, Nestler 6, del Vecchio 5.5.

MEDIOLAN Mistrzostwo miasta 1942r.zdobył Napoli.

PÓŁWYSEP PIRENEJSKI

LIZBONA : Mistrzostwo Portugalii 1941 r.zdobył de Moura.

BARCELONA Mistrzostwo miasta 1941 r.zdobył Ribera.

MADRYT : Mistrzostwo miasta 1941 r. zdobył dr. Rey Ardid 6, II.Fuentes 5.

MADRYT Wynik turnieju międzynarodowego 4.-22.1o. 43 r. I.Keres 13, II.Fuentes 11.5, III.Brinckman 9,5, Medina i Alonso 8.5.
Cudowne dziecko Balearów i nadzieja Hiszpanii 11-letni Pomar zajął 11-te miejsce 5.5, Uczestników 15.

FRANCJA

PARYŻ Mistrzostwo Francji 1941 r. zdobył Crepeaux przed Danielem i Gibaud.

Znosko-Borowski zwyciężył w meczu Gibaud 7.5:2.5.

Kierownictwo Francuskiego Zw. Szachowego objął w 1941 r. Biscay.

W Paryżu zmarl w 1941 r.w wieku 82 lat Delaire, wydawca „Strategie",jednego z najstarszych pism szachowych świata.

Mistrzostwo Francji 1942r.wygrał Daniel przed Gibaud.

BELGIA

GANDAWA Mistrzostwo Belgii 194o r. :
I.van Seters 6.5, II.Devos 6, III.Baert 4.

LEODIUM: Mistrzostwo miasta 194o r. I.Sultanbejev, II.Began.

BRUKSELA Mistrzostwo Belgii 1941 r. zdobył Devos 7, przed O.Kelly i van Seters 6.5.

W tym przeglądzie życia szachowego podczas wojny uderzy czytelnika brak kroniki angielskiej. W Anglii rzeczywiście życie szachowe w czasie wojny prawie, że zupełnie zamarło. Od roku 1940 Anglia zagrożona była inwazją Niemiec. Cały wysiłek narodu skupił się wówczas na obronie zagrożonej ojczyzny. Grano jedynie turnieje lokalne w słabszej obsadzie. W 1943 r. odbył się w Londynie mecz Very Menchik - Stevenson ze starym mistrzem Mieséses, wygrany przez nią + 4 -1 = 5. Z Londynu dochodzi też nas smutna wiadomość, że mistrzyni świata pani Vera Menchik zginęła wraz z całą rodziną /także jej siostra Olga, również szachistka/ w roku 1944 w Londynie od wybuchu bomby V1.

Z tego okresu wojennego podajemy poniżej kilka partii :

P a r t i a Nr. 8.

Białe:	Czarne:
M. Najdorf (Polska)	P. Keres (Estonia)

grana na olimpiadzie w Buenos - Aires w 1939 r.

GAMBIT HETMANA

1.d2-d4	d7-d5
2.c2-c4	c7-c6
3.e2-e3	Sg8-f6
4.Sg1-f3	g7-g6
5.Gf1-d3	Gf8-g7
6.0-0	0-0
7.Sb1-c3	d5xc4
8.Gd3xc4	Sb8-d7
9.Hd1-e2	Sf6-e8
10.Gc4-b3	e7-e5
11.Sf3xe5	Sd7xe5
12.d4xe5	Gg7xe5
13.f2-f4	Ge5-g7
14.e3-e4	Gc8-e6
15.Gb3xe6	f7xe6
16.e4-e5	Se8-c7
17.Gc1-e3	Sc7-d5
18.Sc3-e4	b7-b6
19.He2-d1	Hd8-e7
20.g2-g3	Ta-d8
21.Se2-c3	Sd5-c7
22.Hd1-d6	c6-c5
23.f4-f5	e6xf5
24.Ge3-g5	He7xe5
25.Gg5xd8	Sc7-e6
26.Gd8-f6!!	czarne poddały.

P a r t i a Nr.9.

Białe: Czarne:

W.Najdorf (Warszawa) Stahlberg (Sztokholm)

grana w Turnieju Międz. w Buenos - Aires w 1941r.

OBRONA CARO-KANNA

1.e2-e4	c7-c6
2.d2-d4	d7-d5
3.Sb1-c3	d5 x e4
4.Sc3 x e4	Sg8-f6
5.Se4 x f6 +	e7 x f6
6.Gf1-c4	Gf8-d6
7.Hd1-e2+	Gd6-e7
8.He2-h5	g7-g6
9.Hh5-d1	0-0
1o.Sg1-f3	Sb8-d7
11.0-0	Sd7-b6
12.Gc4-b3	Wf8-e8
13.h2-h3	Ge7-f8
14.Wf1-e1	Gc8-f5
15.We1 x e8	Hd8 x e8
16.c2-c4	Wa8-d8
17.Gc1-e3	Gf5-e4
18.Hd1-e2	Gf8-g7
19.Wa1-d1	Ge4 x f3
2o.He2 x f3	f6-f5
21.a2-a4!	He8-e4
22.Hf3 x e4	f5 x e4
23.a4-a5	Sb6-d7
24.d4-d5	c6-c5
25.Gb3-a4!	Sd7-e5
26.Ge3 x c5	Se5 x c4
27.Gc5-e7!	Wd8-a8
28.d5-d6	Gg7-f8
29.b2-b3 !	Sc4-b2
3o.Wd1-c1!	Sb2 x a4
31.d6-d7!!	Gf8 x e7
32.Wc1-c8 +	i czarne poddamy się.

Zasługuje na uwagę w tej partji dobrze pomyślany strategiczny plan białych stworzenia przewagi pionów na skrzydle hetmańskim (5.Sxf6 exf6?)i konsekwentnie przeprowadzony do końca.Prasa amerykańska na marginesie wielkich sukcesów turniejowych Najdorfa w Argentynie podkreśla,że o ile może w debjucie Najdorf nie całkiem teoretycznie buduje partie, to w grze środkowej jest dziś najniebezpieczniejszym szachistą świata.

Partja Nr.1o

Białe:	Czarne:
Dr.M.Euwe	P.Keres

9-ta partia meczu,rozegranego w Holandji 194or.

INDYJSKA.

1.d2-d4	Sg8-f6
2.c2-c4	e7-e6
3.Sg1-f3	b7-b6
4.g2-g3	Gc8-b7
5.Gf1-g2	Gf8-e7
6.0-0	0-0
7.Sb1-c3	Sf6-e4
8.Hd1-c2	Se4xc3
9.Hxc3	d7-d6
1o.Hc3-c2	f7-f5
11.Sf3-e1	Hd8-c8!

Nowość,na tym miejscu grało się dotychczas 11...Gxg2

12.e2-e4	Sb8-d7
13.d4-d5	f5xe4
14.Hc2xe4	Sd7-c5
15.He4-c2	Ge7-f6
16.Gg2-h3	Wf-e8
17.Gc1-e3	Hc8-d8
18.Ge3xc5	exd5
19.Gh3-e6 +	Kg8-h8
2o.Wa1-d1	d6xc5!
21.Se1-g2	d5-d4
22.f2-f4	d4-d3!!

Keres oddaje zdobytego piona,gdyż chce rostrzygnąć partję wspaniałą kombinacją.

23.Wd1xd3	Hd8xd3!!

Wspaniałe pozycyjne poświęcenie hetmana,dające Keresowi szybką wygraną.

24.Hc2xd3	Gf6-d4+
25.Wf1-f2(najlepsze)	We8xe6
26.Kg1-f1	Wa8-e8
27.f4-f5	We6-e5
28.f5-f6	g7xf6
29.Wf2-d2	Gb7-c8
3o.Sg2-f4	We5-e3
31.Hd3-b1	We3-f3+
32.Kf1-g2	Wf3xf4!
33.g3xf4	We8-g8+
34.Kf3 i białe poddany	Gc8-g4+

W mistrzostwach Ameryki 1944 niespodziewanie wysunął się na czoło młody słops Denker idąc od zwycięstwa do zwycięstwa. Najgroźniejszym jego rywalem był obrońca tytułu mistrzowskiego Fine. Porne napięcie spotkania tych dwóch mistrzów zakończyło się zdecydowanem zwycięstwem Denkera. Oto partja która oddała Denkerowi zaszczytny tytuł championa U.S.A.

P a r t j a Nr. 11

Białe: Denker Czarne: Fine.

grana w Turnieju o mistrzostwo U.S.A. 1944 r.

I n d y j s k a /obrona Nimcowicza/

1.d2-d4	Sg8-f6
2.c2-c4	e7-e6
3.Sb1-c3	Gf8-b4
4.e2-e3	b7-b6
5.Gf1-d3	Gc8-b7.
6.Sg1-f3	Sf6-e4
7.0-0	Se4xc3
8.b2xc3	Gb4xc3
9.Wa1-b1	Gc3-a5
10.Gc1-a3	d7-d6
11.c4-c5	0-0
12.c5xd6	c7xd6
13.e3-e4!	Wf8-e8
14.e4-e5	d6xe5
15.Sf3xe5	Hd8xg5
16.g2-g3	g7-g6
17.Hd1-a4	Hg5-d8
18.Wf1-c1	b6-b5
19.Gd3xb5	Hd8-d5
20.f2-f3	Ga5-b6
21.Wc1-c5!	Gb6xc5
22.Ga3xc5	We8-f8
23.Gb5-c4	Gb7-c6
24.Gc4xd5	Gc6xa4
25.Gd5xa8	Czarne poddały się.

WIADOMOŚCI SZACHOWE Z KRAJU

KRAKÓW Bardzo szybko zorganizowano życie szachowe w oswobodzonym Krakowie. Naturalnie skupiło się ono przede wszystkim w Krakowskim Klubie Szachistów. Klub uzyskał piękny lokal przy ul. Basztowej 18. /około 10 pokoji/ W lutym 1945 r. zwołano walne zebranie organizacyjne klubu, na które przybyło ponad 200 graczy. Oprócz graczy miejscowych znalazło się w Krakowie po wojnie wielu silnych szachistó

z innych ośrodków szachowych Polski jak Woźniak z Gdyni, Cieślikowski, Eller i Wróbel z Warszawy, Stachnik, Tarnowski i Wojtasiewicz ze Lwowa, Litmanowicz z Łodzi i inni. Jedną z pierwszych imprez w klubie był turniej błyskawiczny zakończony zwycięstwem Błaszczaka, przed Ciejką i Woźniakiem.

Następnie zorganizowano turniej o mistrzostwo Krakowa. Do turnieju zgłosiło się 120 graczy - cyfra w naszych stosunkach nie spotykana! Podzielono graczy na grupy, a zwycięscy poszczególnych grup rozegrali turniej finałowy o mistrzostwo miasta na 1945 r., który przyniósł niespodziewane zwycięstwo Ciejce 13p. przed Błaszczakiem 11.5, Woźniakiem 10.5, Stachnikiem 9.5 i Müllerem 8.5. Dalsze miejsca zajęli: I.B. Śliwa, II. Dyląg, III. Bocheński, IV. Wessely, V. Szulc, VI. Litmanowicz, VII. Tarnowski, VIII. Cieślikowski i Hańderek.

Klub ufundował 5 nagród: 2 000.-zł., 1200.-zł., 800.-zł, 500.-zł., 300.-zł, oraz 200.-zł. za najlepszych wynik z nagrodzonymi, który uzyskał Śliwa.

W sierpniu rozegrano turniej drugiej kategorii z 5-cioma nagrodami /500.-zł. - 100.-zł./ którymi podzielili się: Tarkowski, Chrągwicki, Czapliński, Podworski i Bujak.

W dniach 13. i 14. października 45r. miały odbyć się zakontraktowane już zawody międzynarodowe Kraków - Morawska Ostrawa. Wobec nieprzybycia drużyny czeskiej rozegrano 13.10.45r. w klubie turniej błyskawiczny, w którym zwyciężył Ciejka, przed dr. Arłamowskim i Śliwem /uczestników 12/.

W ciągu roku 1945 nastąpiła kilkakrotna zmiana na stanowisku prezesa klubu ze względów osobistych. Pierwszym prezesem był dr. Warchałowski, który po krótkiej kadencji ustąpił ze względu na obowiązki zawodowe, w lipcu kierownictwo objął M. Müller z Warszawy z powodu jednak przeniesienia się do Warszawy zrezygnował, następnie obowiązki prezesa pełnił profesor Przystał a obecnie na walnym zebraniu 1946r. wybrano nowy zarząd z prezesem inż. Bertholdim na czele w następującym składzie: pp. Bujak, Bocheński wiceprezesi, Woźniak sekretarz, Hańderek skarbnik, Ciejka kpt sportu.

Oprócz Krakowskiego Klubu Szachistów jest obecnie czynnych na terenie Krakowa wiele sekcji szachowych. Do najsilniejszych należą:

AZS, Cracovia, Związkowiec, Skarbowcy, Pocztowcy, Zwierzyniecki K.S., i Tramwajarze.

Silny rozwój życia szachowego w Krakowie dał asumpt do rozpoczęcia prac nad utworzeniem Okręgowego Związku Szachowego. W lipcu 1945 r. na walnym zebraniu K.K.S.

powołano Komitet Organizacyjny Związku Okręgowego , na którego czele stanął Witold Horain. Komitet opracował statut, który został wniesiony do Urzędu Wojewódzkiego celem zatwierdzenia. Należy się spodziewać, że w najbliższym czasie K.O.Z.S. zostanie prawnie zatwierdzony i rozpocznie owocną działalność. Komitet Organizacyjny Związku zwraca się tą drogą do wszystkich klubów i sekcji szachowych na terenie Małopolski o nawiązanie kontaktu w sprawach organizacyjnych pod adresem: Kraków - Basztowa 18.-

MECZ SZACHOWY KRAKÓW - ŚLĄSK

W dniu 29 lipca 1945 r. odbyło się pierwsze po 6-letniej przerwie spotkanie między-miastowe Kraków - Katowice. Katowice wystąpiły w składzie:
Ogórek, Sojka, Balcarek, Bvrtek, Głuś, Szeląg, Czekawski, i Lelek. Kraków był reprezentowany przez Ciejkę, Błaszczaka, Woźniaka, Stachnika, Müllera, Śliwę, Bocheńskiego i Tarnowskiego.
Ogólną niespodziankę sprawiło zwycięstwo Sojki nad popularnym Błaszczakiem i Balcarka nad Woźniakiem. Mistrz Krakowa Ciejka musiał ciężko walczyć o zwycięstwo nad ambitnie grającym Ogórkiem. Stachnik, Śliwa Müller, Bocheński i Tarnowski, osiągnęli stosunkowo łatwe zwycięstwo nad Katowiczanami.
Ogólny wynik meczu 6 : 2 dla Krakowa.

TURNIEJ DRUŻYNOWY Odbywa się obecnie w Krakowie turniej drużynowy o mistrzostwo miasta. W turnieju biorą udział: Krakowski Klub Szachistów, A.Z.S., K.S. Kraków, Związkowiec, Pocztowcy, Tramwaje, i Zwierzyniecki Klub Sportowy.

Z KRONIKI TOWARZYSKIEJ KLUBU. W Krakowskim Klubie Szachistów odbył się w kwietniu ub.r. koncert fortepianowy, na którym znany pianista T.Ciejka /mistrz Klubu 1945 r./ wykonał szereg utworów przeważnie Szopena , zbierając zasłużone oklaski.
W 1945 r. dwóch członków K.K.S. wstąpiło w związki małżeńskie : red. Mieczysław Gałuszka, niestrudzony popularyzator teorii i gry szachowej na terenie Krakowa i J.Rewkiewicz z Warszawy.
Mgr. Arłamowski uzyskał 4.10.45 r. na Uniwersytecie Jagiellońskim stopień doktora praw na podstawie dysertacji naukowej, łączącej zagadnienia prawne i szachowe pt. „Czy istnieje ochrona prawna gry szachowej na podstawie polskiej ustawy o prawie autorskim z dn. 29.3.1926 r."
Promotorem był rektor U.J. prof. dr. Fryd. Zoll, twórca naszej ustawy o prawie autorskim.

Z OSTATNIEJ CHWILI Mecz szachowy S.K.Bata /Zlin/ K.K.S. rozegrany 31.12.45 r. w Krakowie zakończył się

zwycięstwem gości czeskich 5:3.

Drugie spotkanie reprezentacji Zlina i Krakowa dało wynik remisowy 4 : 4.

Szczegółowe omówienie tych zawodów w następnym numerze.

WARSZAWA. Życie szachowe Warszawy koncentruje się narazie w niedawno otwartym klubie szachowym Y.M.C.A. przy ulicy Konopnickiej. Dnie gry: wtorki, czwartki i niedziele.

W turnieju o mistrzostwo Warszawy zwycięstwo odniósł mistrz K.Makarczyk.

KOMUNIKAT KOMITETU ORGANIZACYJNEGO POLSKIEGO ZWIĄZKU SZACHOWEGO.

Dnia 6.12.45 r. zebrał się w Warszawie Komitet Organizacyjny Polskiego Związku Szachowego w osobach: Pomosławski, K.Makarczyk, Z.Müller, K.Karankiewicz, .Szulce, .Gołdykowski, .Czarnecki, .iciakowa, J.Sipak i S.Gawlikowski.

Celem Komitetu jest reaktywowanie Polskiego Związku Szachowego i przystosowanie go do zmienionych warunków tym bardziej, że zarząd P.Z.SZ. został przez działania wojenne prawie zupełnie zdekompletowany.

Komitet przedyskutował projekt statutu P.Z.Sz. i wypracował nowy statut, który zostanie przedłożony odpowiednim władzom do zatwierdzenia.

Życie szachowe zaczyna się budzić w Polsce, w całym szeregu miast i ośrodków powstały już lokalne kluby szachowe, nawet z zagranicy nadchodzą już zapytania i listy, dotyczące naszego życia szachowego. Możemy zakomunikować, że pierwsi szachiści sowieccy nadesłali serdeczny list do szachistów polskich z propozycjami nawiązania kontaktów. Potrzeba centralnej organizacji szachowej Rzeczypospolitej staje się już paląca i z tych też powodów Komitet Organizacyjny przedsięwziął te wstępne kroki.

Proponowany statut jest ściśle wzorowany na starym statucie z niewielkimi tylko zmianami. Poważniejszą zmianą jest skasowanie Rady Naczelnej, które kompetencje zostają przelane na Zarząd i Walne Zgromadzenie. Niewątpliwie, apel Komitetu Organizacyjnego znajdzie zrozumienie wśród wszystkich szachistów polskich, klubów i zrzeszeń i doprowadzi w najkrótszym czasie do stworzenia Polskiego Związku Szachowego, obejmującego swym zasięgiem cały kraj.

ŁÓDŹ. W sierpniu 1945 r. rozegrane zostały zawody między przedstawicielami miejscowej Armii Czerwonej a Klubem szachowym YMCA zakończone zwycięstwem Armii Czerwonej 4.5 : 3.5. Na pierwszych trzech szachownicach grali w reprezentacji YMCA gracze warszawscy Gadaliński, Müller i Damański.

W klubie szachowym YMCA znalazły schronienie sprzęt i biblioteka szachowa Łódzkiego Towarzystwa Zwolenników Gry Szachowej, które z dużym poświęceniem ocalił członek tego klubu Wróblewski.

Z końcem grudnia zakończył się pierwszy po wojnie a XVI. z rzędu turniej o mistrzostwo POLSKIEJ YMCA w Łodzi z następującym wynikiem:
I. Gadaliński 15, II. Witkiewicz 14, III. Rydel 13, IV. Wróblewski 12, V. Stanisławów 11, VI. inż. Nikołajew 10.5, dalsze miejsca zajęli Wentel 9, dr. Wodziewicz 7, Leszczyński, Zieliński, i Ochliński 6, Czekański, Makietek, 5.5, Żochowski i Kaczmarek 5, Lange 4.5, Müller 1.

SOPOT. Turniej o mistrzostwo miast zakończył się zwycięstwem Stanisława Górkiewicza /poprzed. Kraków/ przed Minchowiczem, /poprzed. Lida/, i Lesiakiem.

BORUT. Mistrzostwo miasta zdobył młody utalentowany szachista Borchardt, przed Kantem i Obermüllerową.

BOCHNIA. Na przełomie 1944/45 r. rozegrany tu został turniej o mistrzostwo miasta z następującym wynikiem I. dr. Arłamowski 10, II. inż. Lewkonowicz 7, III. Sokański 6.5, dalsze miejsca zajęli: Pyrwicz 6, dr. Golachowski 5, mgr. Sierpowski 4.5, Kusionowicz 3.

INOWROCŁAW. Turniej o mistrzostwo miasta zakończył się zwycięstwem Nowackiego.

Odbywają się obecnie turnieje szachowe w Częstochowie, w Katowicach i w Tarnowie. Po otrzymaniu relacji podamy szczegółowe wyniki.

DZIAŁY SZACHOWE. Z przyjemnością notujemy pojawienie się pierwszych działów szachowych w prasie polskiej. Z pism polskich posiadają już działy szachowe w Krakowie, „Świetlica Krakowska", i „Trybuna Robotnicza", red. Tarnowski-/Niedziela/ w Warszawie tygodnik „Radio i Świat", „Walka Młodych", i „Rzeczpospolita" /poniedziałek/, red. Gawlikowski i w Częstochowie „Głos Narodu" /red. J. Liebach/.

Redakcja zwraca się do wszystkich szachistów z prośbą o współpracę i nadsyłanie nam komunikatów z życia szachowego, sprawozdań z turniejów, oraz ciekawych i poprawnych partii do opublikowania, zarówno z okresu obecnego jak i z czasów okupacji.

Partia Nr.12.

Najelegantsza partia rozegrana została w I rundzie.

GAMBIT HETMAŃSKI

Woźniak S.Dyląg

Turniej o mistrzostwo Krakowa 1945r.

1.d5 d5
2.c4 c6
3.Sc3 Sf6
4. f3 e6
5.Gg5 Sd7

-czarne mogłyby tu skomplikować grę przez: 5... dxc, 6.e4,b5,7.e5,h6,8.Gh4,g5,9.Sxg5,hxg,10.Gxg5,Sd7 11.exf,Gb7! 12. e2,Sxf6, 13.a4,Hc7! 14.axb,cxb, 15. Sxb5,Hb6, 16.Gxc4,a6, 17.Sc3,Gxg2 i czarne stoją dobrze (Dufresne 1941).Naszym zdaniem ruch w partii jest bezpieczniejszy.

6.e3 Ge7
7.Gd3 0-0
8.0-0 dxc4

-Por.p.Denker - Botwinnik, która będzie zamieszana w następnym numerze.

9.Gxc4 b5

-obrona Kana: należy wtrącić tu h6, 9.Gh4,po 9...dxc, 10.Gxc4,b5, 11.Gd3,a6 (przygotowuje natychmiastowe c5) nie mogą białe grać 12.e4 z pow. Sxe4,w powstałej pozycji h6 broni czarne przed różnymi atakami białych

10.Gd3 a6
11. e2 Gb7

-lepiej odrazu c5!

12. ad1 Hc7
13. f4 Hb6
14. Se5 Hfe8

-zbyt bierne, należało grać c5 chociaż sytuacja czarnych jest trudna, n.p.Gg5! a-d8. Jako próbę odporności pozycji czarnych można przytoczyć nast.wariant: 16.Sxd7, xd7, 17.dxc5! Hc6! (H lub Gxc5 Gxf6,Gxh7 i xd7 z wygraną białych)18.f4!Wfd8!(grozi xd3!) 19.Gxf6,gxf6! 20.Ge4,Hxc5, 21.Gxb7,Wxb7, 22.Wxd8 Gxd8, 23. e4,Hb4, 24. f3! Wd7, 25.f5! Hf8, 26.fxe6 i białe zyskują przejściowo piona f6 lecz po wymianie figór oddają piona b.(ad i sg).

15.Gg5 Sf8
16.Gxf6! ...

-korzystając z biernej gry czarnych zbudowały białe doskonałą pozycję i kończą partię energicznym atakiem.

16.... Gxf6
17. e4! Gxe5

-lepszym wydaje się Ge7 mimo że trudno już znaleść

zadawalający czarne dalszy ciąg
18.dxe5 g6?
przegrywa natychmiast :
19. Hh5! ...
grozi Sf6+,gxf,exf,Kh8 (lub Hd8,Gxg6 i wygr.)Hh6 z atakiem nie do odparcia.n.p.f4,Hxe3+ Kh1 i przeciw groźbie Wf3 wraz z Wh3 i Hxh7 mat trudno znaleść obronę.Równocześnie grozi też 2o.Gg5,h6,Hxf7.
19.... Sf8
n.p.h6,Sf6+ gxf,Gxg6 i białe łatwo wygrywają gdyż na fxg nast.Hxg6+ wraz z Wd8!
2o.Sf6+! Kh8
gxf?exf wraz z Hh6 i Hg7 mat.
21.Hxf7! precyzyjne zakończenie
czarne poddały się gdyż grozi Hg8 mat, na gxf nast. exf i Hg7 mat, na Wg6 (Sd7) Sxf8 i mat w 2 ruchach.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE

MOSKWA W pierwszym po wojnie a XIV z rzędu turnieju o mistrzostwo Z.S.S.R.w roku 1945 tytuł mistrza zdobył Botwinnik 15, II.Bolesławski 11, III.Bronstein 1o, IV.-VI.Kotow - Bondarewski i Konstantinopolski 9.5, VII-IX Rudakowski,Lilienthal /!/Ragozin, po 9 pkt., - XI Czechower i Smysłow 8.5, XII Tolusz. Feohr wycofał się po trzeciej partii wskutek choroby. Niespodzianką jest wysoka lokata Brosteina /homo novus !3/ i słabe wyniki Lilienthala i Smysława.

MECZ RADIO-TELEGRAFICZNY Z.S.S.R.-STANY ZJEDN.A.P.

Rozegrane na początku września 1945 r.zawody te , zakończone przygniatającym zwycięstwem Rosjan 15.5 do 4.5 były pierwszym spotkaniem drużynowym pomiedzy tymi krajami.Jak wiadomo Rosja Radziecka nie brała udziału w olimpiadach szachowych,które przyniosły tyle triumfu drużynie Stanów Zjednoczonych.Świat szachowy przeżył podwójną niespodziankę a to , po pierwsze niespodziewanie szybkie dojście do skutku zawodów, po drugie nieoczekiwanie wysokie,druzgocące zwycięstwo Z.S.S.R. Zawody rozegrane na 1o-ciu szachownicach,w pierwszym dniu mieli Amerykanie białe na nieparzystych szachownicach,w drugim dniu odwrotnie.

Zwyciężył w tym spotkaniu nie tylko geniusz słowiański,lecz także nadzwyczaj wysoki poziom wiedzy teoretycznej i opanowanie techniki zawodników rosyjskich. Nie uważamy za żadną przechwałkę oświadczenia championa sowieckiego Botwinnika,że Rosja Radziecka mogłaby obecnie rozegrać z powodzeniem spotkanie z reprezentacją reszty świata na 25 do 3o

szachownicach. Rosja jest dziś bez wątpienia najsilniejszym krajem szachowym świata !

Poniżej szczegółowe wyniki zawodów

Rosja Radziecka					Stany Zjednoczone
1. Botwinnik	1	1	0	0	Denker
2. Smysłow	1	1	0	[illegible]	Reszewski
3. Bolesławski	0.5	1	0.5	0	Fine
4. Flohr	1	0	0	1	Horowitz
5. Kotow	1	1	0	0	Kashdan
6. Bondarewski	0	0.5	1	0.5	H. Steiner
7. Lilienthal	0.5	0.5	0.5	0.5	Pinkus
8. Ragozin	1	1	0	0	Seidman
9. Makagonow	1	0.5	0	0.5	Kupchik
10. Bronstein	1	1	0	0	Santasiero
wynik ogólny	8	7.5	2	2.5	

MOSKWA Z końcem listopada rozpoczął się turniej o mistrzostwo kobiece Z.S.S.R. z udziałem 24 najlepszych szachistek sowieckich, podzielonych na dwie grupy. Do turnieju finałowego wejdzie po pięć z każdej grupy. Tytułu /od 1938 r. nie grano tego turnieju/ broni O. Rubcowa, najgroźniejszą jej rywalką jest Milda Lauberte, zam. Andzelinsowa b. mistrzyni Łotwy, i uczestniczka olimpiad.

LENINGRAD Mistrzostwo miasta 1945 r. zdobył Ragozin 17 z 22-ch partii.

KIJÓW Mistrzostwo Ukrainy zdobył student Politechniki w Kijowie I. Bannik.

TALLIN Mistrzostwo Estonii zdobył po ciężkiej walce mistrz Keres 13, II. Kotow 12.5, III. Holusz 12, IV.-V. Flohr i Lilienthal 11.5.

RYGA Rozegrany tu turniej bałtyckich republik radzieckich przyniósł zwycięstwo Litwie, drugą była Łotwa a trzecią Estonia. Najlepszy indywidualny wynik mieli reprezentanci Litwy I. Mikenas, II. Holusz.

BELGRAD Rozegrany tu został pierwszy turniej o mistrzostwo Jugosławji po długoletniej okupacji germańskiej, w czasie której życie szachowe podobnie jak w Polsce właściwie nie istniało.
Mistrzem został dr. P. Trifunowicz 16.5 z 22-ch partii, II. Gligoric 16, dopiero na trzecim miejscu znalazł się znany mistrz z okresu przedwojennego Vasja Pirc 15.5, IV. Gilic 15, V. Tomovic 14, dalsze miejsca zajęli Teukich i Vukovicz 13.5, Pulziński 13, Pirc jr. 12.5, Cvetkow i Kabar 12, Kostic 11, Vidmar jr. Preinfalk, Popovic i Tubaric 11.5.

PRAGA W marcu 1945 r. rozegrany tu został turniej sześciu mistrzów z następującym rezultatem I. Richter 7, II.-III. Opocesky, Pachman 6.5, IV.-V. Krucha i Šulik 3.5 i VI. Thelen 3.

L DYN Mistrzostwo Lodynu na rok 1945 zdobył znany dziennikarz szachowy D. ood 8 z 1o-ciu partii, II.dr.List 7.5, /znany z rosyjskich turniejów z lat 19o9 do 1912/ III.dr. .Frydman /poprzednio w Pradze/7, .Sir G.A. Thomas, V.mistrz Szkocji Aitken.

Z O ... S ... ILI

Dr. ... ZWYCIĘŻA ... TURNIEJU ... W pierwszym po wojnie wielkim międzynarodowym turnieju szachowym, jaki został rozegrany w Hastings zwycięscą został mistrz Polski dr.Tartakower.Dalsze miejsca zajęli : exmistrz świata dr.Euwe, mistrz U.A.Denker, Steiner /USA/, Prins /Holandja/ i Ekström /Szwecja/

Partia Nr.13.

OBRONA SYCYLIJSKA

Bolusz — Kotow

Finał XIV Mistrzostw Z.S.R.R.
Moskwa 1945 r.

1.e4	c5
2.Sf3	e6
3.d4	cxd4
4.Sxd4	Sf6
5.Sc3	d6
6.g3	Sc6
7.Gg2	...

białe stosują w tej partii mało zbadany jeszcze system rozwoju,którego ideą jest przeciwdziałanie oswobadzającemu grę czarną d5

7...	Gd7
8.Se2	...

Skoczek ten będzie potrzebny do ataku na skrzydle króla i dlatego białe unikają jego wymiany.

8...	a6
9.o-o	b5
1o.a3	Hc7
11.h3	Ge7
12.Kh1	o-o
13.g4	Kh8

czarne rozgrywają debiut niestarannie.Lepiej było 13... Wfd8 i po 15.g5,Se8.Jak dalej zobaczymy,czarny skoczek będzie musiał odejść na niewygodne pole g8.

14.Sg3	b4
15.axb4	Sxb4
16.g5	Sg8

być może lepiej było 16... Se8.Chociaż przerywało połączenie wież,ale broniło przynajmniej g7.

17.f4	Gc6.

strata ważnego tempa.We obliczu wzrastającego ataku białych koniecznie było natychmiastowe nawiązanie gry w centrum,choćby kosztem ofiary piona przez 17...d5!.

18.Sce2! ...

grozi zdobyciem skoczka przez 19.c3.

18... Gb5
19.Gd2 d5

bardzo późno!Nie można Sxc2. 20.Wc1 Wc8,21.Gc3,22.Hd4

20.Gc3! dxe4
21.Sh5 f6
22.Sxg7!!

przepiękna,czysto pozycyjna ofiara.Białe uzyskują silny,rozstrzygający atak.

22... Gxe2
23.Hxe2 Kxg7
24.Gxe4 Sd5
25.Hh5 Wfd8
26.Wg1 Ge5

czarne nie mogą grać Sxc3, gdyż po 27.gxf6+ +, Kxf6. 28.Wg6+! białe wygrywają odrazu, źle i 27...Kf8 z powodu 28.Wxg8+ i.t.d.

27.gxf6+ + Kf8
28.Wxg8+! Kxg8
29.Gxh7+ Kf8

nie 29... Kxh7. 30.f7+ i mat albo H stracony.

30.Wg6 Sxf6

niczego lepszego nie było.

31.Hxf6+ Hf7
32.Hh6+ Ke7
33.Hg5+ Kd7
34.Hxe5 Hxh7

wydaje się,że najgorsze dla czarnych minęło,ale mistrz Tolusz przekonywująco wykazał, że pozycja ich jest forsownie przegrana.

35.Wd1+ Ke8
36.Wc6+ Kf8
37.Gb4+ Kf7
38.Wc7+ Kg6

jeżeli 38...Kg8 to 39.Wg1+, Kh8, 40.Gc3+. Ale teraz...

39.f5+! ...

rozstrzygający szach!

39... Kh6
40.Hf4+ Kg7
41.Hg5+ ...

i mat w 4 pos.

Partia ta została odznaczona jako najlepsza w turnieju.

(Uwagi p. .Zubarewa.)

Partia Nr.14.

Białe: Lilienthal Czarne: Botwinnik

grana w IV turnieju o mistrzostwo Z.S.S.R. w 1945 r. w Moskwie.

Pionem Hetmana.

1.d2-d4	d7-d5
2.c2-c4	e7-e6
3.Sb1-c3	c7-c6
4.Sg1-f3	Sg8-f6
5.c4-d5	e6-d5
6.Gc1-g5	h7-h6
7.Gg5xf6	Hd8xf6
8.Hd1-b3	Gf8-d6
9.e2-e3	Sb8-d7
1o.Gf1-d3	Hf6-e7
11.0-0-0	Sd7-f6
12.Wh1-e1	Gc8-e6
13.Hb3-c2	0-0-0
14.Sf3-e5	

Jak dalszy przebieg partii wykaże plan jest błędny.

14....	Kc8-b8
15.f2-f4?	

Ruch ten osłabia piona e3, co prowadzi w konsekwencji do przegranej białych.

15....	c6-c5
16.Kc1-b1	c5-c4
17.Gd3-f5	Ge6xf5
18.Hc2xf5	Gd6-b4!

Białe nie mogą umknąć wymiany skoczka c3.

19.Hf5-c2	Wd8-d6
2o.We1-e2	Gb4xc3
21.b2xc3	

Jeszcze gorsze było 21. Hxc3 bo czarny sztempon dostał by się na e4 i grozi dalszy pochód piona c.

21....	Sf6-e4
22.Kb1-a1	Wd6-a6
23.Hc2-c1	Wh8-d8
24.We2-c2	Wd8-d6
25.Se5-g4	Wd6-g6!
26.h2-h3	h6-h5
27.Sg4-e5	Wg6-b6
28.Se5-f3	He7-a3!
29.Sf3-g5	

Nie pomagało również 29. Hxa3 Wxa3 30.Wdc1 Wbb3 31.Sg5 Sxc3 32.Sxf7 Se4 i.t.d.

29.....	Se4xc3
3o.Hc1xa3	Wa6xa3
31.Wd1-c1	Sc3-b5

Partia właściwie jest już rozstrzygnięta.

Ostatnie posunięcia białych były już grane w wielkim niedoczasie.

32.Sg5xf7	Wa3xc3
33.Sf7-e5	Wb8-c7
34.g2-g4	Sb5xd4
35.Wc2-d2	Sd4-e2
36.Wc1-e1	Se2-c3
37.We1-c1	i biały sie poddał.

Piękny wyczyn mistrza Z.S.S.R.

(Uwagi mistrza N.Zubarjewa,w "Szachmaty".

Partia Nr.15.

Białe: Botwinnik(Z.S.S.R.) Czarne:Denker

grana w meczu radjowym Z.S.S.R.- S.S.A.:
w wrześniu 1945r.na 1-szej szachownicy w drugiej rundzie.

Pionem Hetmana.
Obrona Słowiańska.

1.d2-d4	d7-d5
2.Sgf-f3	Sg8-f6
3.c2-c4	c7-c6
4.cxd5	c6xd5
5.Sb1-c3	Sb8-c6
6.Gc1-f4	Hd8-a5?

Wątpliwa innowacja teoretyczna,niepotrzebnie i jak się okaże niebezpiecznie eksponująca Hetmana.Lepiej 6. Gf5.

7.e2-e3	Sf6-e4
8.Hd1-b3	e7-e6
9.Gd1-b5	Gf8-b4
10.Wa1-c1	Se4xc3
11.bxc3	Gb4-a3
12.Wc1-b1	

Atak czarnych na punkt c3 został spokojnie odparty. W rezultacie ryzykownego debjutu otrzymały czarne źle uplasowane figury: Hetmana i Gońca a3 i trudne do rozwinięcia skrzydło hetmańskie a osłabione-królewskie,białe zaś - otwartą linię b i silne centrum

12....	b7-b6

Czarne liczą jeszcze na 13. - Ga6 z wymianą białopolowych Gońców.Doskonała odpowiedź Botwinnika,ostro obliczona,obaliła plany przeciwnika.

13 e3-e4	d5xe4

Naturalne posunięcie i jednocześnie rozstrzygający błąd!Jedynie natychmiastowe wycofanie gońca z zagrożonej pozycji przez 13... e7,dawało jeszcze pewne szanse utrzymania partii.

14.Gd3-b5!!	Gc8-d7

wymuszone: oczywiście nie mogły czarne bić z powodu

15.Gxc- , ale teraz zagrożony skoczek zdąży nie tylko uniknąć zagłady aby przyszedłszy na c4 zadać rozstrzygający cios. Ciężkich strat materjalnych czarne nie mogą już uniknąć.

15. f3-d2	a7-a6
16.Gb5xc6	Gd7xc6
17. d2-c4	Ha5-f5
18.Gf4-d6!	e4-e3

Ostatnia próba

19. c4xe3	Hf5xb1+
20.Hb3xb1	Gc3xd6
21.Hb1xb6	He8-d7

Grozi 22... h-b8 23 Ha5 .bl- 24. dl Gxg2 i 25.Gf, ale białe to widzą. Dalszy ciąg nie był konieczny.

22. Hb6-b3	Ha-b8
23. b3-c2	Hb8-b5
24.0-0	Hb5-h5
25.h2-h3	Hh8-b8
26 c3-c4	g7-g6
27. e3-g4	Hh5-f5
28. g4-e5+	Gd6xe5
29. d5xe5	f5xe5
30. c2-d2+	i czarne poddały się

Mistrz Z. . .R. znakomicie wykorzystał ryzykowne traktowanie debjutu przez przeciwnika.

P a r t i a Nr.16.

Białe : Bolesławski Czarne : Fine.

Grana w meczu radjowym Z. .R.R. - U. .A.
3.IX.1945 na III szachownicy w drugiej rundzie.

Hiszpańska

1.e2-e4	e7-e5
2. Sg1-f3	Sb8-c6
3.Gf1-b5	a7-a6
4.Gb5-a4	d7-d6
5.c2-c4!	Gc8-d7
6. Sb1-c3	g7-g6
7.d2-d4	e5xd4
8.Sf3xd4	Gf8-g7
9. Sd4xc6!	b7xc6
10.0-0	Sg8-e7
11.c4-c5!	Se7-c8
12.Gc1-e3	0-0
13. Hd1-d2	Hd8-e7
14. Ha1-d1	Gd7-e8
15.f2-f4	f7-f5?!

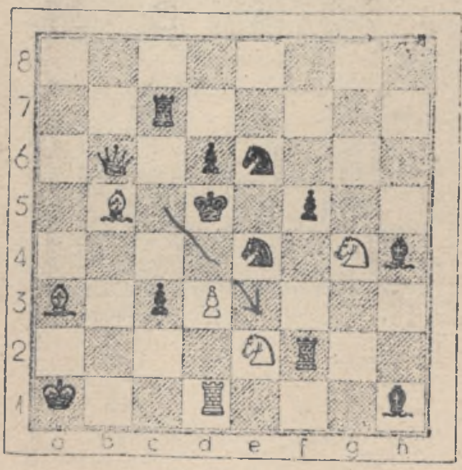
16.c4xf5	g6xf5
17. f-el!	d6xc5
18. d2-f2	Sc8-d6
19.Ge3xc5	He7-d8
2o.Gc5-d4	Gg7xd4
21. f2xd4	Hd8-f6
22.Ga4-b3+	Kg8-h8
23.Hd4xf6	Wf8xf6
24. el-e7	Wa8-c8
25. dl-el!	Ge8-g6
26.Wel-e6	Wf6xe6
27.We7xe6	Wc8-e8
28. e6xe8+	Gg6xe8
29.Sc3-a4!	Hh8-g7
3o. a4-c5	a6-a5
31.Hgl-f2	Ge8-f7
32.Gb3xf7	Hg7xf7
33.b2-b3!	h7-h5
34.g2-g3!	Hf7-e7
35. f2-e3	Sd6-b5
36.Sc5-b7	c6-c5
37.Sb7xa5	e7-d6
38.Sa5-c4+	Hd6-d5
39.He3-d3	Sb5-d6
4o.Sc4xd6	c7xd6
41.a2-a3!	czarne poddały się.

Precyzyjnie rozegrana przez białych
Zdaniem mistrza Judowicza najwartościowsza teoretycznie partia radiomeczu (Szachmaty)

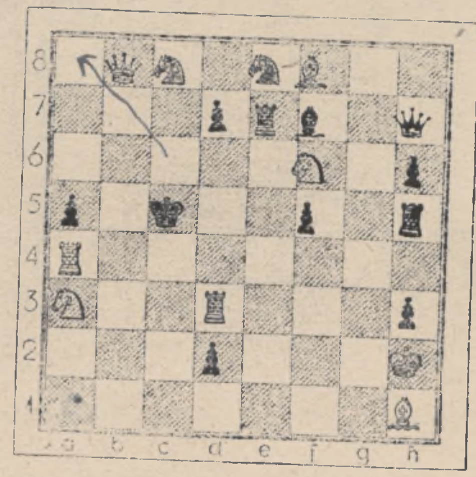
DZIAŁ – ZADAŃ

Wszelką korespondencję dotyczącą działu zadaniowego prosimy kierować wprost pod adresem kierownika tego działu: dr. Edward Arłamowski, Bochnia, ul. Kazimierza Wielkiego 21.

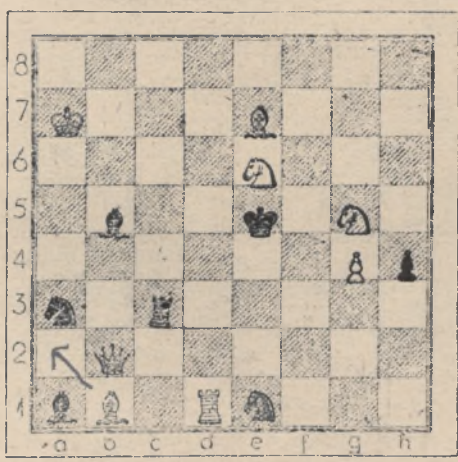
1. mgr. [illegible]
I n. Zadaniowiec 1943

2. Dr. E. Arłamowski
I n. Zadaniowiec 1944/I

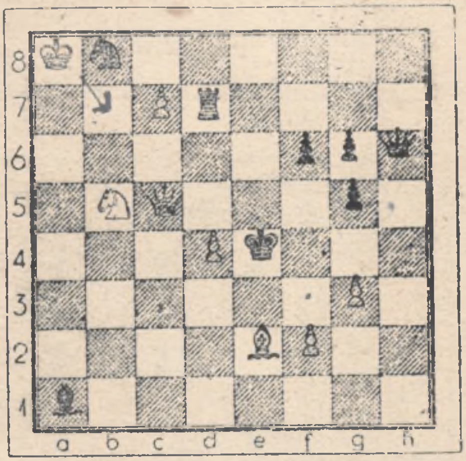

3. [illegible] roński
I n. Zadaniowiec 1943

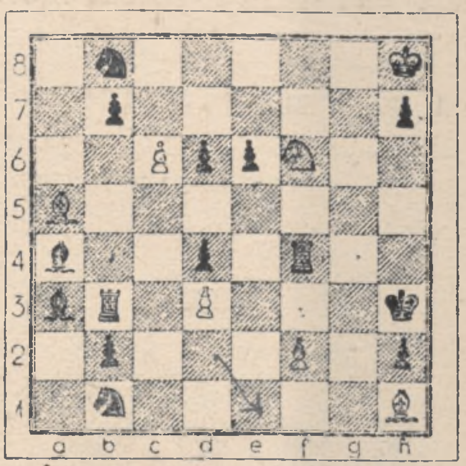

Mat w dwóch posunięciach

[illegible] róbel
[illegible] owiec 1942/I

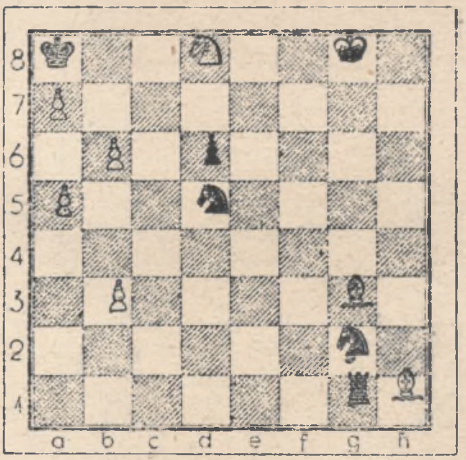

5. [illegible] r. [illegible] rłamowski
II/[illegible] n. [illegible] daniowiec 1945

[illegible] at w trzech posunięciach

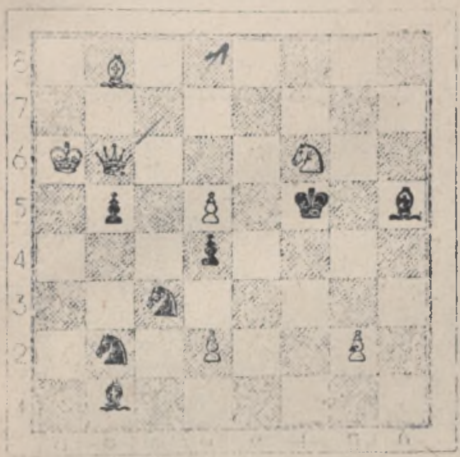
6. S. Limbach
II/III n. Zadaniowiec 1942/I

[illegible] at w trzech posunięciach

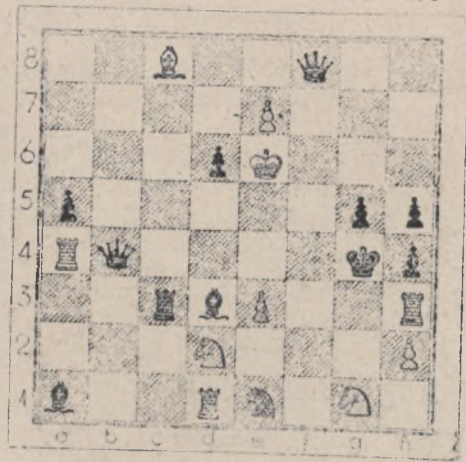
7. . Willbricht

II/III n. Zdaniowice 1942/3

8. .Romoziński

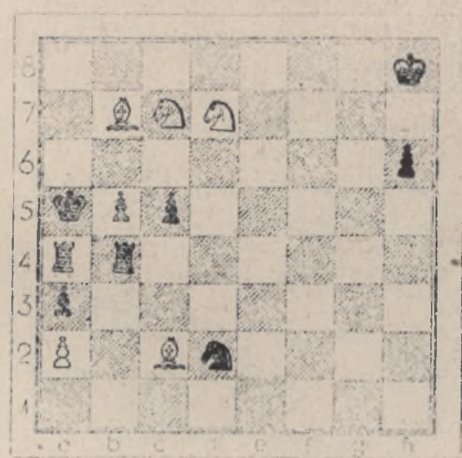
II/III n. Zdaniowice 43

Mat w trzech posunięciach

9. . Wróbel

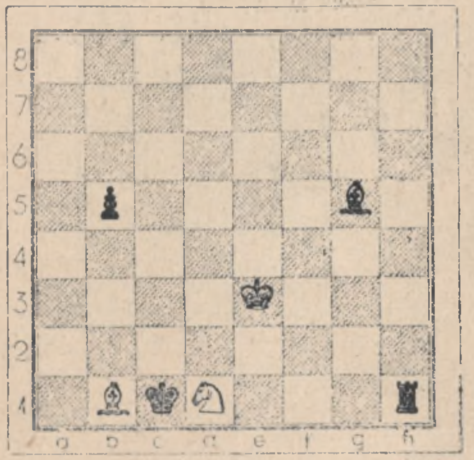
I n. Zdaniowice 1945

Mat w czterech posunięciach

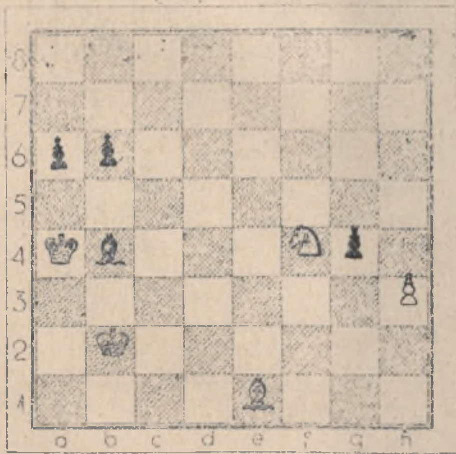
STUDJA

1. D. Przepiórka
(Magyar Sakkvilag 193[illegible])

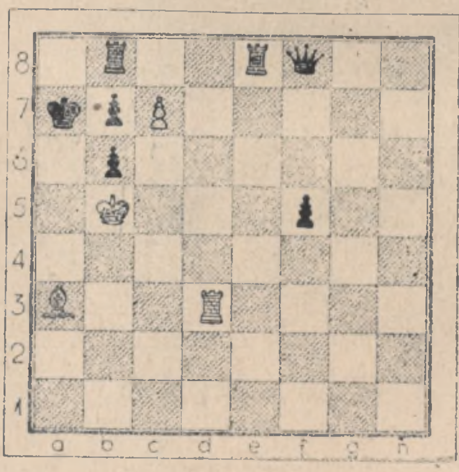
Białe wygrywają

2. J. Kozłowski
(Świat szachowy 1931)

Białe wygrywają

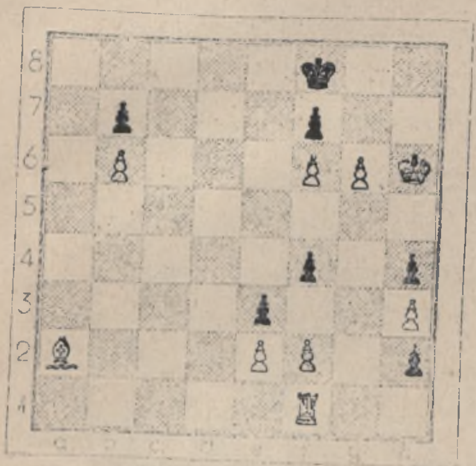
3. [illegible]
(1 pochw. Revista de Şah 1928)

Remis

4. ... Hubbel

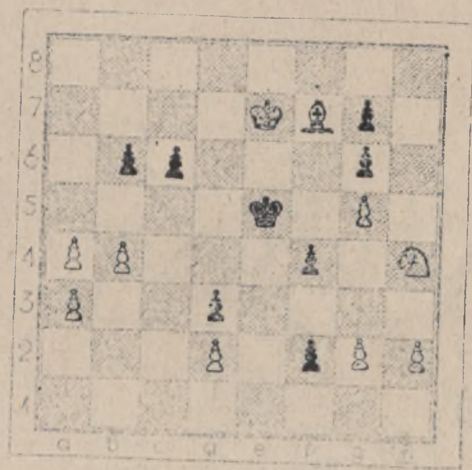
(I/II n. Szachmaty 1934)

Remis

5. ... Bunder

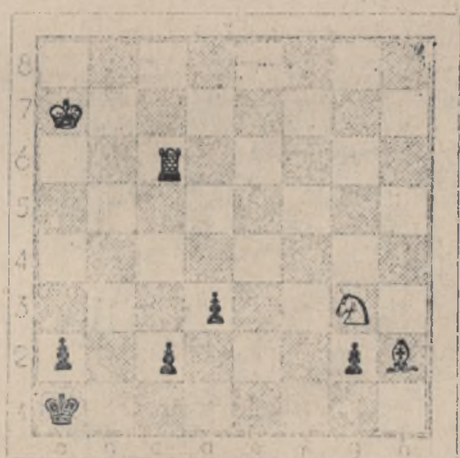
(I n. ... Shakki 1934)

Białe wygrywają

6. G. Zachodjakin

(III n. Szachmatny Listok 1931)

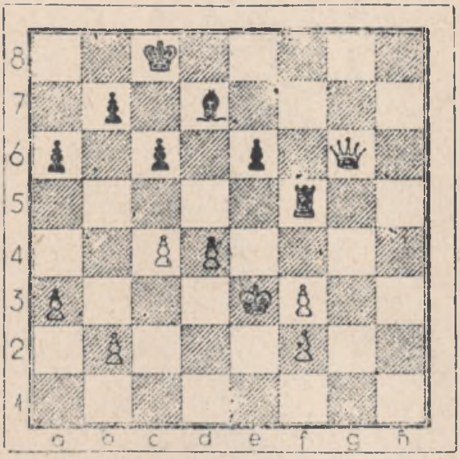

Białe wygrywają

CIEKAWE POZYCJE

Nr.1.

Czarne: J.R.Capablanca

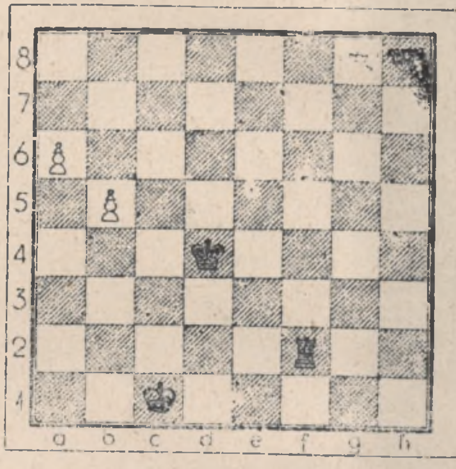

Białe: Dr.Em.Lasker

Czarne mają posunięcie.
Czy Białe mogą wygrać ?

Nr.2

Czarne: Eliskases

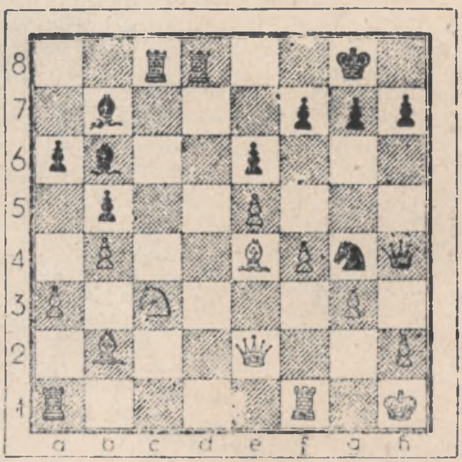

Białe: Keres

Białe mają posunięcie.
Kto wygrywa ?

Nr.3

Czarne: Rubinstein

Białe: Rotlewi

Ostatnim posunięciem białych było g2-g3. Czarne mając posunięcie wygrały partję efektownie. W jaki sposób ?

NASZE ZADANIA

W roku 1942 r. rozpoczął wydawać we Lwowie znany polski problemista i ceniony kompozytor samomatów Saturnin Limbach pismo "Zadaniowiec", poświęcone wyłącznie problemistyce. Praca Limbacha była ciężka i niebezpieczna. Ciężka bo każdy numer a zwłaszcza pierwsze musiał sam pisać, później odbijał na maszynie, każdy poszczególny diagram musiał sam wykonać, niebezpieczna bo na wydanie "Zadaniowca" nie miał zezwolenia, pismo było zatym z punktu widzenia okupanta nielegalne i wydawanie go mogło narazić Limbacha w każdej chwili na zrozumiałe w ówczesnym czasie przykrości. Nie zważając na to ten wielki entuzjasta i miłośnik problemistyki, któremu rozwój tej pięknej sztuki głęboko leżał na sercu, nie dla jakichkolwiek zysków materialnych, lecz zupełnie ideowo kontynuował tę żmudną i niewdzięczną pracę, wypuszczając numer za numerem aż uzbierał się z tego pokaźny tomik.

W roku 1943 obok "Zadaniowca" wydaje Limbach również "Biuletyn Zadaniowy" a z początkiem 1944 r. rozszerza dalej ramy swego konspiracyjnego wydawnictwa wydając "Zarys teorii zadań szachowych" w opracowaniu mistrza Wróbla. Z publikacji tej ukazały się niestety tylko 2 numery, gdyż ze względu na ówczesną sytuację wojenną we Lwowie w lecie 1944 r. musiał Limbach zawiesić działalność swego wydawnictwa. Nie wolno nam było oficjalnie grać w szachy pod okupacją niemiecką, więc rozgrywaliśmy turnieje konspiracyjnie, wzgl. musieliśmy się zadowolić namiastką w postaci gry korespondencyjnej, nie mógł nam jednak zabronić okupant komponowania problemów szachowych i dla publikowania ich stworzyliśmy konspiracyjną prasę szachową.

"Zadaniowiec", "Biuletyn" i "Zarys teorii" były prawdopodobnie jedynymi pismami szachowymi w Europie wydawanymi konspiracyjnie w czasie okupacji niemieckiej i numery ich będą kiedyś przez bibliofilów szachowych bardzo poszukiwane i w dużej cenie wobec ograniczonej liczbie egzemplarzy.

Niezapomnianą zasługą Limbacha jest to, że w "Zadaniowcu" i w "Biuletynie" stworzył placówkę, skupiającą prawie wszystkich naszych czynnych w czasie wojny problemistów.

Na łamach "Zadaniowca" i "Biuletynu" spotykamy oryginalne prace naszych problemistów okresu przedwojennego jak mgr. Wróbel, Limbach, dr. Arłamowski, Husek, Hillbricht, Wójcik, Dorak, Pemper, Fux, Suchodolski, Wolański, Szapiel, Tarnowski i wielu innych. Tutaj debiutowały wreszcie nowe talenty jak Wroński z Warszawy i Rogoziński ze Lwowa.

W "Zadaniowcu" i w "Biuletynie" ogłoszono kilka rocznych oraz tematowych konkursów zadaniowych, które zostały stosunkowo dobrze obesłane przez naszych problemistów.

Nasze dzisiejsze zadania zostały wyróżnione na konkursach "Zadaniowca" w latach 1942 - 1944 i dają nam częściowy obraz osiągnięć problemistów polskich w czasie wojny.

W dziale studiów reprodukujemy 3 prace polskich autorów, z których zwracamy szczególną uwagę na piękne studium Kozłowskiego.

W rubryce "ciekawe pozycje" zamieszczamy 3 interesujące momenty z praktyki turniejowej wielkich mistrzów.

I. NARODOWY KONKURS ZADANIOWY

Redakcja "Szachisty Polskiego" ogłasza równocześnie I konkurs zadaniowy na zadania dwuchodowe i trzychodowe umieszczone w roku 1946, w "Szachiście Polskim". Nagrody pieniężne i książki szachowe.
Sędzia: W. Wróbel - Prosimy kierowników działów szachowych o przedrukowanie niniejszych komunikatów.

KONKURS ROZWIĄZANIOWY

Niniejszem ogłaszamy konkurs rozwiązaniowy, obejmujący wszystkie zadania studia i ciekawe pozycje. Termin nadsyłania rozwiązań 1 miesiąc od ukazania się odnośnego numeru. Nagrody książki szachowe.